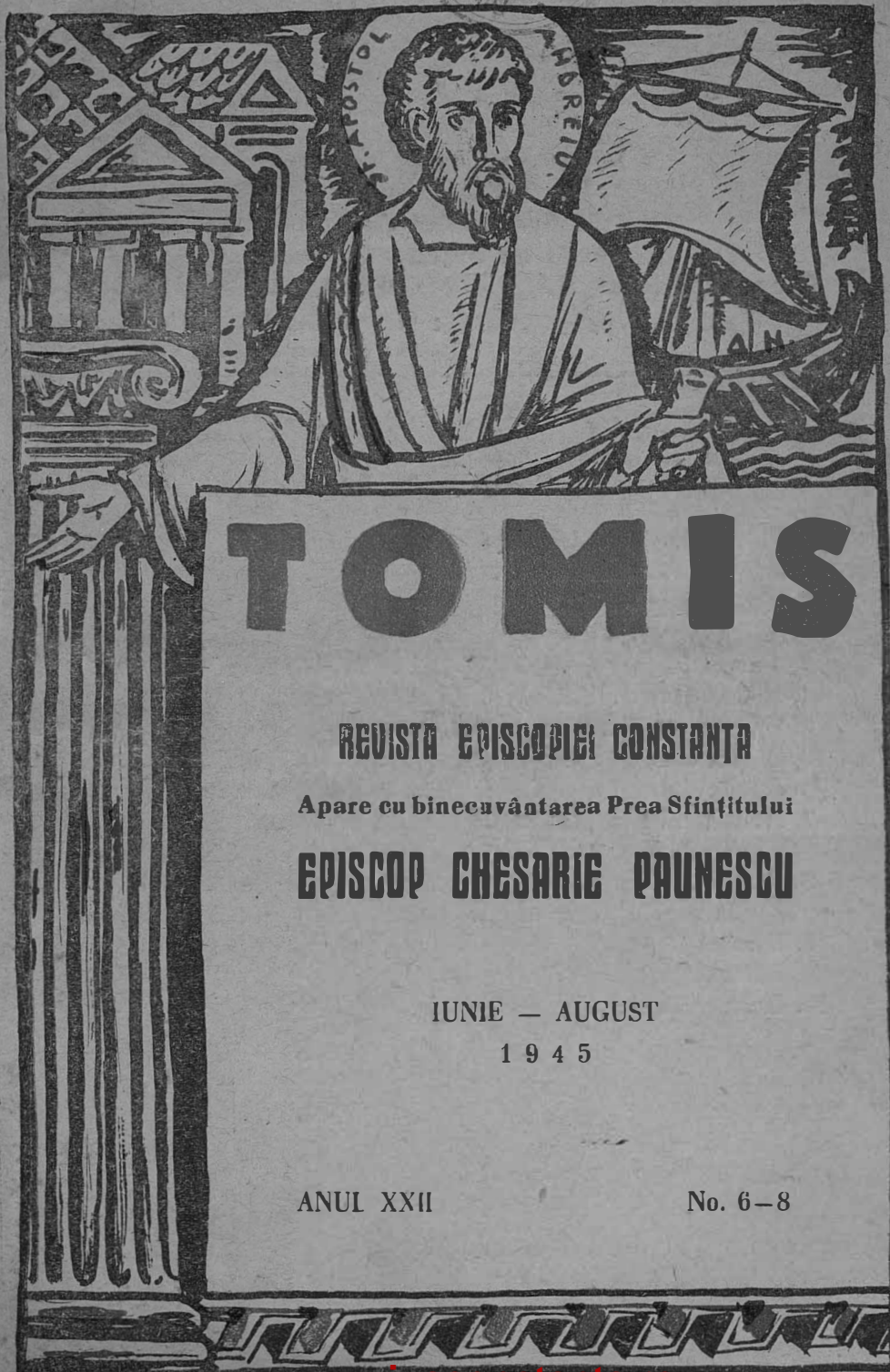

1725

842

Arhiepiscopia Tomis
Biblioteca Nr. 12950

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA Nr. 12950

TOMIS

REVISTA EPISCOPIEI CONSTANTA

Apare cu binecuvântarea Prea Sfințitului

EPISCOP CHESARIE PAUNESCU

IUNIE — AUGUST

1945

ANUL XXII

No. 6-8

T O M I S

Revista Episcopiei de Constanța
apare cu binecuvântarea

Prea Sfințitului EPISCOP CHESARIE PĂUNESCU

Redactor responsabil : *Preotul Mihai Șt. Verban*

Consilier Referent al Secției Culturale

SUMARUL :

1. Cuvânt la deschiderea Adunării eparhiale
din 1945 . . . . . de **P. S. Episcop Chesarie**
2. Raportul general al Secției Administrative-bisericești
pe anul 1944—45
3. Raportul general al Secției Culturale pe anul 1944—45.
4. Raportul general al Secției economice pe anul 1944—45
5. Cuvânt la Ziua Eroilor . . . . . de **Preot Mihai Verban**
6. Tălmăcirea Sf. Liturghii, după Niolae Cabasila,
Traducere și comentariu . . . . . de **Preot Ic. I. Sanda**
7. Ilustrațiunea în predică de Charles Spurgeon
Traducere . . . . . de **Preot Gh. Pătrașcu**
8. Preotul și necesitatea educației religioasă-morale
în școala primară . . . . . de **Preot A. Brătianu**
9. Cronică
10. Către cititori
11. Bibliografie

I 1125

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA N. 123

Tomis

I

Cuvântul P. S. Episcop D. D. CHESARIE

ținut în fața Adunării eparhiale din
sesiunea dela 3 Iunie 1945

*Prea cucernici părinți și domnilor membri
ai Adunării eparhiale*

Sesiunea adunării eparhiale de anul acesta se deschide sub auspiciile unor zări mai limpezi decât cele de anul trecut, deși nu cu totul lipsite de îngrijorare. Atunci bubuia tunul pe front și ne terorizau bombardamentele aeriene acasă. Astăzi în toată bătrâna Europă tunul a tăcut, sângele a încetat să mai curgă și omenirea suferindă începe a-și îngriji rănila ce și-a pricinuit.

Țara noastră, vrând Dumnezeu, a fost cruțată de cumplita grozăvie a distrugerilor complete pe care le-au avut de suferit alte țări. Astăzi, popoarele învrăjbite până aci, caută să pună bazele unei păci durabile, de se va putea vecinică. Și această încercare de stabilire a păcii coincide cu timpul când Biserica noastră sărbătorește biruința asupra morții a celui mai mare propovăduitor al păcii — a Domnului nostru Iisus Hristos — a cărui înviere o amintim ori de câte ori ne întâlnim în aceste zile, salutându-ne unul pe altul cu salutul cu care vă întâmpin și eu pe Domnia Voastră: «Hristos a înviat»!

Onorați membri ai Adunării Eparhiale

În decursul anului de zile ce a trecut dela ultima noastră întâlnire, s'au petrecut atâtea evenimente care au adus transformări însemnate în mentalitatea și în viața poporului nostru și care, nouă, propovăduitorilor învățaturii Mântuitorului Hristos, ne-au arătat și mai

lămurit rostul pe care-l avem în calitate de iconomi ai tainelor și harului lui Dumnezeu și de adevărați părinți iubitori ai poporului.

Evenimentele ce s'au desfășurat au avut și o răsfrângere asupra dezvoltării normale a vieții culturale, economice și administrative a eparhiei noastre.

Până la o vreme Noi, personal, am căutat să ne dăm seama la fața locului de activitatea și de zelul pastoral și misionar al preoțimii noastre. Am putut, în prima perioadă a anului trecut, să vizităm în treacăt peste trei sferturi (98 din 137) din parohiile județului Constanța și aproape jumătate (81 din 185) din parohiile județului Ialomița. Constatările sunt strânse într'un mănunchiu de note luate de însoțitori și formează materialul informativ care ne va servi la stabilirea îndrumărilor ce trebuie date preoțimii noastre.

Când puțința de a ne deplasa ne-a fost luată, a trebuit să încetăm aceste vizite spre regretul nostru și stagnarea bunului început iăcut.

Tot datorită acestor evenimente a trebuit să părăsim reședința spre a ne stabili provizoriu în altă parte a orașului, trebuind a face cheltueli neprevăzute cu plata chiriei pentru locuință și birouri, în loc ca aceste sume să fie economisite în vederea restaurării Catedralei și reședinței episcopale aflate astăzi în stare aproape de ruină.

A trebuit apoi să stagneze în parte activitatea culturală, ne mai fiind cu puțință a se ținea conferințele pastorale, care sunt de atât folos pentru toți, atât prin contactul pe care-l iau clericii unul cu altul și cu autoritățile conducătoare, cât și prin împărtășirea reciprocă a experiențelor și succeselor sau insucceselor pastorale ale clerului.

Referatele părinților consilieri vă vor înfățișa activitatea ce s'a putut desfășura cu toată greutatea vremurilor prin care am trecut și Dvs. veți aprecia întrucât străduințele depuse au corespuns rezultatelor obținute.

Dar în afară de ceace vă vor arăta referatele în chestiune, țin să atrag atențiunea Onoratei Adunări

eparhiale asupra câtorva probleme care prezintă o importanță mai deosebită.

1. Prima este problema școlii de cântăreți.

Am spus-o în trecut și o spun și acum: avem absolută trebuință de oameni pregătiți atât pentru slujbe bisericești cât și pentru îndrumarea și menținerea poporului pe căile credinței prin frumusețea slujbelor bisericești.

Școala noastră eparhială de cântăreți bisericești are menirea să ne dea pe cântăreții destoinici care să înfrumusețeze aceste slujbe. Dar condițiile în care funcționează în prezent, sunt mult inferioare celor în care ar trebui să fie.

2. O altă problemă este cea a îmbunătățirii vieții spirituale a clerului din eparhie și ridicarea nivelului moral și intelectual al viețuitorilor din mănăstirile eparhiei — care în realitate sunt numai începuturi de mănăstiri.

Pentru reculegerea preoțimii este absolută nevoie de săptămânile de retragere la lăcașuri închinare rugăciunii perpetui, spre a-și reinprospăta puterile spirituale și pentru a se mai descătușa de prea mare alipire la interesele curat pământești. Am constatat însă că nu putem purcede la această lucrare până nu avem monahi cu viață adevărat călugărească, și nu putem avea acești monahi atâta vreme cât nu avem locașurile care să-i adăpostească. De aceea ne-am gândit la punerea în bună stare a locașurilor existente, sau clădirea din temelie acolo unde nu putea fi vorba de o puțință de îmbunătățire, lucru care e pe cale de înfăptuire în parte la Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului din Balaciu-Ialomita și la Mănăstirea Sf. Elena delă Mare din Constanța.

3. O altă problemă asupra căreia trebuie să se oprească atențiunea Dvs. este problema funcționării fabricii de lumânări, care este principala sursă de venituri a eparhiei, și care în momentul de față trece printr-o criză din cauza lipsei de materiale prime. Am făcut constatarea dureroasă că unii dintre clericii noștri sunt lipsiți de buna înțelegere a intereselor generale, pentru că nu numai că nu dau concursul pentru re-

medierea acestei lipse, ci prin procedarea lor de a trimite la fabrică materiale inutilizabile lucrează de-a dreptul împotriva bunului mers al fabricii. Fac apel la Onorații membrii ai adunării eparhiale să examineze cu toată atențiunea această chestiune și să găsească soluția necesară.

4. În sfârșit problema punerii reședinții episcopale în stare de a fi locuibilă atunci când împrejurările ne vor îngădui să mergem acolo, cum și problema restaurării Catedralei episcopale, trebuie să ne preocupe pe toți. Suntem la granița de Răsărit a țării și aceasta ne impune obligația să ne prezentăm spre cinstea țării în fața streinilor ce ne vizitează prin această parte a ei. Credincioșii noștri din întreaga eparhie continuă să-și arate dragostea pentru Biserica strămoșească, și în zilele de astăzi, prin ctitorii noi, dintre care pe unele le-am dat de curând prin sfințire, menirii lor firești. Nu ne îndoim că vor arăta aceeași dragoste și față de Catedrala episcopală. Dacă se va găsi cine să-i stimuleze în această direcție.

Un exemplu ni-l dă în prezent, în acest domeniu, domnul avocat Horia Grigorescu, fost distins cetățean al Municipiului Constanța, și dorim ca un asemenea concurs și interes pentru refacerea Catedralei și reședinței episcopale să avem din partea tuturor Onoraților Membri ai Adunării eparhiale.

Incheind, rog pe atotputernicul Dumnezeu să reverse harul Său peste lucrările noastre și declar deschisă sesiunea Adunării eparhiale din anul 1945.

RAPORTUL GENERAL

al Secției Administrative-bisericești

pe anul 1944-45

Nr. 3160 din 1 Iunie 1945

Prea Sfințite Stăpâne
Onorată Adunare Eparhială,

În conformitate cu art 131, lit. b. și c. din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, Secția administrativă bisericească, înfățișează onoraților membri ai Adunării eparhiale prezentul raport general asupra mersului vieții bisericești din Eparhie pe anul 1944-45.

Dela început ținem să menționăm, că asprele încercări prin care am trecut, au influențat activitatea Centrului eparhial, restrângându-l la măsuri de conservare a disciplinei canonice, de îndrumare a activității clericilor în aceste vremuri grele și împlinire a cerințelor credincioșilor din eparhie.

Cu vrea lui Dumnezeu, la amurgul acestui an, s'au ivit zorile unei păci, dela care omenirea așteaptă o viață mai bună, mai dreaptă și mai îndestulată, în libertate și armonie socială.

În acest scop, alături de marile energii și valori umane, Biserica trebuie să-și dea contribuția sa binefăcătoare, încât noile rosturi de viață să fie plămădite din adevărul desăvârșit al evangheliei și nesecatul izvor al dragostei creștine.

Creștinismul poartă în sânul său o permanentă și nebanuită putere de reînnoire, ce pătrunde regeneratoare în toate celulele organismului social.

Imbrățișând toate realitățile vieții sociale fie temporale, fie eterne, doctrina creștină cuprinde tot cece este necesar vieții, pentru ca aceasta să se desfășoare în mod firesc și să realizeze nădejzile ce se leagă de această trecătoare existență, cu negrăite legături în lumea de dincolo de fire.

Având în vedere aceste aspirații, Biserica trebuie să cunoască și să îndure în cursul vremurilor, zguduirile și schimbările societăților omenești pe care le adumbrește. Ea nu poate și nu trebuie să rămână nepăsătoare la mișcărilor și la prefacerile cărora este tributară omenirea. Păstrând însă cu vigoare și cu vigilență comoara învățăturilor evanghelice, ea trebuie să știe totdeauna s'o chivernisească în vederea țelurilor sale eterne, dar cu nimerite aplicări și cu luminoasă înțelegere a momentelor sociale în perindare.

În lumina acestor realități și cu aceste gânduri, trebuie să privim activitatea pe care o înfățișăm în cele ce urmează:

Eparhia Constanța cuprinde în totul 322 de parohii, dintre care 289 rurale și 33 urbane, deservite de 393 de preoți, 13 diaconi și 340 de cântăreți.

Personalul deservent se împarte astfel:

A. după funcțiuni:

a) *preoți*: parohi 320, ajutători bugetari 69, precum și 4 ajutători onorifici.

b) *diaconi*: bugetari 11, onorifici 2; (diaconi cântăreți 3)

c) *cântăreți*: bugetari 208, provizorii 7 și onorifici 125.

B. utilizați: preoți 43 și cântăreți 7.

Incadrați: preoți 10 și cântăreți 55, 1 diacon și 9 preoți.

C. după studii:

a) *preoți*: licențiați 164, absolvenți facultate de teologie 15 absolvenți academie teologică 1, studenți și cu seminar gr. II 204 cu seminar gr. I 2, cursiști 6, fără studii 1.

c) *diaconi*: licențiați 7, studenți 6.

c) *cântăreți*: cu școală 155, asimilați 78, practicanți 107.

După aceste date sumare, dăm mișcarea de personal bisericesc din Eparhie, din cursul anului 1944-1945.

I pensionări

a) *cântăreți*: 7

b) *preoți*: 4

c) *personal administrativ*: 1

II Demisii

a) *cântăreți*: 2

b) *diaconi*: 2

c) *personal administrativ*: 3

III Ieșiri din Eparhie

a) *preoți*: 4

IV Decese

a) *preoți*: 4

V Hirotonii: 5

VI Numiri

a) *cântăreți*: 8

b) *diaconi*: 2

c) *preoți*: 4

d) *personal administrativ*: 4

VII Transferări

a) *cântăreți*: 1

b) *preoți*: 15

c) *personal administrativ*:

VIII Reîntegrări

a) *cântăreți*: 1

b) *preoți*: 4

IX Incadrări

Personalul bisericesc refugiat, a găsit la P. S. Episcop și la marea majoritate a clericilor din Eparhie o frățescă înțelegere și ajutorare. Toți cari au cerut utilizare au fost repartizați la parohii mai bune și mai mari, iar încadrările făcute prin onor Minister al Cultelor au fost definitivare fără nici o obiecțiune de către Sf. Episcopie dând și astfel dovadă că mai presus de interesele locale au fost puse înțelegerea și dragostea pentru necazurile altora.

X Avansări de personal în cancelaria eparhială: 6

Viața religioasă în eparhie

a) Sfințiri de Biserici: 10

b) *Vizite canonice*.

Dornic de a-și cunoaște Eparhia și a da personal și la fața locului toate îndrumările pentru o mai sporită activitate a clerului, P. S. Episcop Chesarie, însoțit de P. C. Consilieri și Prototieri a străbătut neobosit 179 parohii din cuprinsul Eparhiei în lunile Aprilie, Mai, Iunie și Iulie ale anului 1944.

Niciodată Eparhla noastră n'a fost mai stăruitor și mai mult cercetată de către Chiriarhul său, ca în acest timp

Imprejurările ulterioare și lipsa mijloacelor de transport, au împiedicat pe P. S. nostru Episcop să-și continue acțiunea de stimulare a activității preotești și de promovare a sentimentului religios, în mijlocul poporului drept credincios al acestei Eparhii.

Astfel au fost cercetate 98 de parohii din Jud. Constanța și 81 de parohii din Jud. Ialomița.

Centrul Eparhial

În cancelaria eparhială lucrează 7 funcționari bugetari, întrucât încă trei, recomandați în posturi vacante, n'au fost încă recunoscuți de către Onor Minister al Cultelor; iar alți trei încadrați dela alte Eparhii, nu s'au prezentat până în prezent la posturi. Pe data de 15 Aprilie a. c. P. S. Episcop a primit demisia P. C. Preot Ch. Georgescu din Călărari, din postul de consilier referent al Secției Culturale; iar în locul său, pe aceeași dată, prin decizia Nr. 1323/945, a numit în acest post pe P. C. Preot Mihail Verban, paroh al parohiei Carmen-Sylva județul Constanța.

În chivernisirea treburilor eparhiale, Consiliile secțiilor au dat un prețios și desinteresat concurs.

Astfel Secția administrativă bisericească a ținut patru ședințe, rezolvând 139 lucrări care-i reveneau, potrivit legilor și dispozițiilor în vigoare.

Prin Jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 907 din 14 Februarie 1945, Consistoriile eparhiale au fost repuse în funcțiune și astfel în mod firesc abaterile disciplinar ale clerului vor fi trimise în judecata Spiritului Consistoriu, scutind astfel Secția administrativ-bisericească de a fi și for disciplinar, așa cum statornicise Dacretul Lege Nr. 1066/938.

Consiliul eparhial în secții unite a ținut deasemenea 3 ședințe rezolvând în totul 29 lucrări, importante, privind chestiuni generale în legătură cu mersul întregii vieți bisericești din Eparhie.

În legătură cu prezența Prea Cucernicilor și Domnilor Consilierii la ședințe, remarcăm însă că unii dintre dânsii au ieșit din Eparhie, au decedat sau felurite cauzei împiedică să răspundă la convosările Centrului Eparhial, de timp foarte îndelungat, an; deiarândul. Pentru aceasta propunem ca în locul celor ce sunt în imposibilitatea de a participa la ședințele consiliilor, să fie coop-tații suplianții, pe care Onor. Adunarea Eparhială i-a ales deja în acest scop, încă dela constituirea sa.

Aceasta fiind, în linii generale activitatea Secției administrativ bisericească, desfășurată în cuprinsul Eparhiei în anul 1944-1945, o supunem deliberării Onoratei Adunări Eparhiale, cu rugămintea de a-i da cuvenita aprobare și a hotărî asupra celor de urmat în viitor.

Consilier referent,

preot Gh. Sorescu

Membrii Consiliului (*preot A. Vârnav*
(*preot Gr. Ionescu*

RAPORTUL GENERAL

al Secției Culturale pe anul 1944-45

Nr. 3163 din 1 Iunie 1945

Prea Sfințite Stăpâne

Onorată Adunare Eparhială

În conformitate cu art. 145 din Statutul de organizare al Bisericii ortodoxe române, Secția culturală a acestei de Dumnezeu păzite Eparhii prezintă raportul general de activitate, pe anul 1944, 1945, dela 21 Mai 1944 și până la 3 Iunie 1945.

Acest timp coincide cu începutul luminoș și plin de legitima speranță al noii conduceri dela centrul eparhiei noastre, cu actul memorabil al înscăunării Prea Sfințitului nostru Episcop D. D. Chesarie, la 21 Mai 1944.

În acest răstimp, plin de împrejurări grele prin care am trecut, Prea Sfinția Sa a sfătuit și îndemnat preoțimea la îndeplinirea înaltei sale misiuni sacerdotale pe tărâm creștin și național. Pentru toate îndrumările și pentru exemplul viu de trăire creștinească, preoțimea eparhiei noastre îi datorește întreg entuziasmul și toată recunoștința înfăptuirilor sale.

Dar, tot acest timp mai coincide și cu grelele încercări prin care au trecut țara și neamul românesc, precum și cu începutul marilor prefaceri sociale, cu aspect mondial. Putem spune că a fost timpul când neamul românesc s'a salvat dela moarte, conservând, prin aportul său de sacrificiu, ce l-a dat pentru realizarea păcii, ființa sa națională și independența sa statală,

Aceste evenimente epocale n'au fost indiferente preoțimii eparhiei noastre, ci i-au dat posibilitate să se angajeze la o stăruitoare și rodnică activitate, spre slava Bisericii și nemurirea patriei noastre.

Totuși, au fost și laturi de activitate, care au fost stânjenite în desfășurarea lor, cum a fost de pildă cea culturală. În vreme de războiu, scrisul lăncezește.

În general, însă, preoțimea s'a achitat conștiincios de toate celelalte îndatoriri ale sale, care, socotim necesar să le prezentăm cunoștinței Onoratei Adunări eparhiale.

1. Activitatea Pastorală

În tot timpul acesta, de sbucium și îngrijorare, preoții au stat în mijlocul poporului, chiar în toiul bombardamentelor, săvârșind rugăciuni către milostivul Dumnezeu, pentru îndepărtarea primejdiilor, nevoile și necazurilor, contribuind prin acestea la întărirea speranței în vremuri aducătoare de pace.

Sfintele slujbe au fost săvârșite, fără întreruperi după programul lor de duminici și sărbători, preoții oficiindu-le cu multă dăruire și căldură sufletească. Pretutindeni sentimentul religios a fost reînălțat și credință, că Dumnezeu va milui țara și poporul cu o adâncă și stătătoare pace, a fost singura pârghie de rezistență morală și națională, pe care preoții au sădit-o în sufletele păstoriților lor.

Preoții eparhiei ca, de altfel, întreg clerul superior și inferior al Sfintei noastre Biserici ortodoxe române au coborât din înălțimile ideologice ale pregătirii lor, în abisurile reci și aspre ale vieții zilnice, cercetând cu grije și iubire pe păstoriții lor, în toate manifestările vieții lor, atât cele de bucurie, dar mai ales cele de necaz.

Fiecare preot în parohia sa, cu mici excepții, a cercetat toate păcatele și patimile care fac nefericită viața omului atât pe pământ cât și în cer, le-a tratat cu medicamentele spirituale ale sfințelor și dumnezeeștilor învățături și vindecat cu puterea harică a Sfintelor Taine.

O activitate deosebit de fructuoasă, pe teren pastoral, au desfășurat preoții dela sate, în conducerea sfaturilor de împăciuire. Sunt preoți cari au împăcat aproape sută la sată micile diferende între săteni, ceea ce denotă că acolo unde ei lucrează cu conștiință și zel, se bucura de deosebită autoritate morală.

II. Activitatea misionară

Această activitate a fost desfășurată atât individual de fiecare preot în parohia sa, cât și în mici grupuri preoțești cu prilejul ședințelor cercurilor misionare.

Deși desorientați în acțiunea de căutare și aducere la stau a oilor rătăcite, totuși preoții au continuat a propovădui adevărurile nedesmințite ale eternei și mântuitoarei noastre credințe creștine ortodoxe. Ei nu au încetat a merge cu blândețe în mijlocul sectanților acolo unde ei există și cari în eparhia noastră

sunt în număr mic, circa 345 suflete, propoveduindu-le dreapta înțelegere a dumnezeieștilor scrieri.

De asemeni nu a lipsit misionarismul ortodox și printre eterodoxi și păgâni. În total s'au făcut 17 convertiri, repartizate astfel : 2 sectanți, 1 catolic, 1 greco-catolic, 1 protestant, 10 mozaici, 1 mahomedan, și 1 budist. Treceți dela ortodoxism la alte confesiuni nu s'au semnat.

Adevărurile credinței și principiile moralei creștine au fost prăpoveduite și prin spitale, azile, fabrici și închisori, mențiune specială făcând pentru preoțimea orașului Constanța, care, mai ales în timpul bombardamentelor, a stat în mijlocul celor nenorociți, sădindu-le în suflete speranța izbăvirii.

O acțiune de promovare a credinței și vieții creștine a fost purtată de unii preoți în cadrul școlilor duminicale, cu concursul asociațiilor misionare înființate de ei.

În timpul posturilor Crăciunului și Paștilor, cucernicii preoți și-au propus și executat programe misionare pentru înviorarea sentimentului religios.

Spitalele și unitățile militare au fost cercetate, prilej cu care cucernicii preoți le au adresat cuvinte de îmbărbătare și o-magiere lor.

De asemeni în centrele muneitoare și, serviciul misionar și duhovnicesc a fost asigurat.

Cercurile misionare pentru propagarea și adâncirea vieții religioase în popor, au fost rearondate pe 54 de centre având a ține 260 de ședințe. În general, cu toată vitregia timpurilor, ele și-au ținut aproape toate ședințele, cucernicii preoți dovedind o deosebită râvnă și pregătire în atingerea scopului lor.

Colportajul, care este alături de misionarismul predicatorial, un mijloc de difuzare, prin tipărituri, a învățăturilor mântuitoare, nu și a putut ajunge în totul scopul, din cauza evenimentelor. S'au distribuit, totuși, în cuprinsul eparhiei; 300 ex., din *Viața lui Iisus* după F. W. Farrar tradusă din rusește de I. P. S. Patriarh Nicodim; 200 ex. din lucrarea *Strigătul Credinței* de pr. I. St. Boboc; 323 ex. din noua ediție a Sf. Scripturi, diferite broșuri, cruciulite și medalioane, toate în valoare de 1.732.750 lei.

III. Activitatea culturală

Cum am menționat la început, aceasta activitate a fost, în parte, stânjenită.

Conferințele generale preotești nu s'au putut ține.

Revista eparhială Tomis, din cauza restricțiunilor generale pentru presă, și-a intrerupt câțva timp apariția.

Biblioteca eparhială fiind evacuată n'a putut fi cercetată.

Învățămintul religios în școlile primare a fost predat în mod gratuit de cucernicii preoți. De asemeni cucernicii preoți au su-

plinit pe învățătorii concentrați, predând în locul acestora toate materiile și, în multe locuri, la toate clasele.

Activitatea de control însă a fost foarte redusă, în afară de Protoieria Circ. V Lehliu Ialomița, unde atât P. C. Protoieriu cât și cucernicii preoți președinți de cercuri delegați cu controlul, au efectuat un control serios, comunicându-ne frumoase rezultate.

Școala de cântăreți a fost mutată încă din toamna anului 1944, dela Medgidia la Sf. Gheorghe Ialomița, unde funcționează în condițiuni foarte grele. Totuși, cursurile s'au ținut regulat. Anul acesta a funcționat cu 5 profesori și 50 de elevi. Din raportul direcțiunii, rezultă că școala nu mai poate funcționa în starea în care se află. Onorata Adunare eparhială este rugată să examineze situația și să ia hotărâri în cauza ei.

IV. Asistența socială

În toate timpurile, dar mai ales în cele de război, Biserica a avut de îndeplinit un mare și efectiv rol în opera de ajutorare a celor lipsiți și necăjiți. Imperativul creștin „milă voiesc” pare mai categoric astăzi ca ori când. Preoțimea eparhiei noastre a fost conștientă de acest lucru și cu toate că nu a fost un serviciu organizat pentru îndeplinirea metodică a acestei îndatoriri, în parte, fiecare preot și a făcut datoria. S'au colectat alimente, îmbrăcăminte și bani, pentru cei săraci, pentru refugiați și pentru regiunile contaminate de foamete și boală. Cantina eparhială a fost închisă, din cauză că i-a fost rechiziționat localul și vesela

*Prea Sfințite Stăpâne,
Onorată Adunare Eparhială,*

Acestea fiind chestiunile cele mai principale cu care s'a ocupat Secția culturală a Eparhiei noastre, în anul greu ce a trecut, Vă rugăm să le dați aprobarea cuvenită, însoțită de părerile și propunerile ce le veți socoti de bine, pentru mersul tot în spre mai bine al acestei Eparhii.

Din partea noastră facem următoarele, propuneri:

1. Să se intensifice activitatea predicatorială de difuzare, lămurire și afirmare a eternelor adevăruri evanghelice, mai ales în aceste timpuri, când sunt în curs mari și radicale prefaceri sociale.

Se pot face cercuri de studii pe protopopiate, unde preoții și-ar putea reîmprospăta cunoștințele omiletice, elabora planuri și stimula în această activitate.

2. Pentru evanghelizarea poporului, să ia ființă, în toate parohiile, școlile duminicale, ca o reeditare a vieții duhovnicești a primelor comunități creștine. La aceste școli, citirea și interpretarea Sf. Scripturi va putea constitui punctul principal de program. Activitatea lor să fie dirijată și controlată.

sunt în număr mic, circa 845 suflete, propoveduindu-le dreapta înțelegere a dumnezeeștilor scrieri.

De asemeni nu a lipsit misionarismul ortodox și printre eterodoxi și păgâni. În total s'au făcut 17 convertiri, repartizate astfel: 2 sectanți, 1 catolic, 1 greco-catolic, 1 protestant, 10 mozaici, 1 mahomedan, și 1 budist. Treceți dela ortodoxism la alte confesiuni nu s'au semnat.

Adevărurile credinței și principiile moralei creștine au fost prăpoveduite și prin spitale, azile, fabrici și închisori, mențiune specială făcând pentru preoțimea orașului Constanța, care, mai ales în timpul bombardamentelor, a stat în mijlocul celor nenorociți, sădindu-le în suflete speranța izbăvirii.

O acțiune de promovare a credinței și vieții creștine a fost purtată de unii preoți în cadrul școlilor duminicale, cu concursul asociațiilor misionare înființate de ei.

În timpul posturilor Crăciunului și Paștilor, cucernicii preoți și-au propus și executat programe misionare pentru înviorarea sentimentului religios.

Spitalele și unitățile militare au fost cercetate, prilej cu care cucernicii preoți le au adresat cuvinte de îmbărbătare și omagiere a jertfei lor.

De asemeni în centrele muneitoare și, serviciul misionar și duhovnicesc a fost asigurat.

Excursiile misionare pentru propagarea și adâncirea vieții religioase în popor, au fost rearondate pe 54 de centre având a ține 260 de ședințe. În general, cu toată vitregia timpurilor, ele și-au ținut aproape toate ședințele, cucernicii preoți dovedind o deosebită râvnă și pregătire în atingerea scopului lor.

Colportajul, care este alături de misionarismul predicatorial, un mijloc de difuzare, prin tipărituri, a învățăturilor mântuitoare, nu și a putut ajunge în totul scopul, din cauza evenimentelor. S'au distribuit totuși, în cuprinsul eparhiei; 300 ex. din Viața lui Iisus după F. W. Farrar tradusă din rusește de I. P. S. Patriarh Nicodim: 200 ex. din lucrarea Strigătul Credinței de pr. I. St. Boboc: 323 ex. din noua ediție a Sf. Scripturi, diferite broșuri, cruciulite și medalioane, toate în valoare de 1.732.750 lei.

III. Activitatea culturală

Cum am menționat la început, aceasta activitate a fost, în parte, stânjenită.

Conferințele generale preotești nu s'au putut ține.

Revista eparhială Tomis, din cauza restricțiilor generale pentru presă, și-a întrerupt câțva timp apariția.

Biblioteca eparhială fiind evacuată n'a putut fi cercetată. Invățământul religios în școlile primare a fost predat în mod gratuit de cucernicii preoți. De asemeni cucernicii preoți au su-

plinit pe învățătorii concentrați, predând în locul acestora toate materiile și, în multe locuri, la toate clasele.

Activitatea de control însă a fost foarte redusă, în afară de Protoieria Circ. V Lehliu Ialomița, unde atât P. C. Protoieriu cât și cucernicii preoți președinți de cercuri delegați cu controlul, au efectuat un control serios, comunicându-ne frumoase rezultate.

Școala de cântăreți a fost mutată încă din toamna anului 1944, dela Medgidia la Sf. Gheorghe Ialomița, unde funcționează în condițiuni foarte grele. Totuși, cursurile s'au ținut regulat. Anul acesta a funcționat cu 5 profesori și 50 de elevi. Din raportul direcțiunii, rezultă că școala nu mai poate funcționa în starea în care se află. Onorata Adunare eparhială este rugată să examineze situația și să ia hotărâri în cauza ei.

IV. Asistența socială

În toate timpurile, dar mai ales în cele de război, Biserica a avut de îndeplinit un mare și efectiv rol în opera de ajutorare a celor lipsiți și necăjiți. Imperativul creștin „milă voiesc” pare mai categoric astăzi ca ori când. Preoțimea eparhiei noastre a fost conștientă de acest lucru și cu toate că nu a fost un serviciu organizat pentru îndeplinirea metodică a acestei îndatoriri, în parte, fiecare preot și a făcut datoria. S'au colectat alimente, îmbrăcăminte și bani, pentru cei săraci, pentru refugiați și pentru regiunile contaminate de foamete și boală. Cantina eparhială a fost închisă, din cauză că i-a fost rechiziționat localul și vesela

Prea Sfințite Stăpâne,

Onorată Adunare Eparhială,

Acestea fiind chestiunile cele mai principale cu care s'a ocupat Secția culturală a Eparhiei noastre, în anul greu ce a trecut, Vă rugăm să le dați aprobarea cuvenită, însoțită de părerile și propunerile ce le veți socoti de bine, pentru mersul tot în spre mai bine al acestei Eparhii.

Din partea noastră facem următoarele, propuneri:

1. Să se intensifice activitatea predicatorială de difuzare, lămurire și afirmare a eternelor adevăruri evanghelice, mai ales în aceste timpuri, când sunt în curs mari și radicale prefaceri sociale.

Se pot face cercuri de studii pe protopopiate, unde preoții și-ar putea reîmprospăta cunoștințele omiletice, elabora planuri și stimula în această activitate.

2. Pentru evanghelizarea poporului, să la ființă, în toate parohiile, școlile duminicale, ca o reeditare a vieții duhovnicești a primelor comunități creștine. La aceste școli, cetirea și interpretarea Sf. Scripturi va putea constitui punctul principal de program. Activitatea lor să fie dirijată și controlată,

3. Să se organizeze în parohii demonstrațiuni religioase, prin care să se facă exerciții practice de pietate religioasă și întărire a sentimentului religios creștin, mai ales în centrele muncitorești.

4. Elitele creștine să fie grupate în asociații religioase, pentru a fi folosite ca mijloc de promovare a credinței și moralei creștine.

5. Să se organizeze în orașele Constanța și Călărași și chiar în alte centre, *cicluri de conferințe religioase*, la care să fie invitate să conferențieze personalități de seamă din lumea noastră intelectuală înfățișând marelui public diferite aspecte ale vieții sociale, privite din puncte de vedere creștin.

6. Biblioteca eparhială să fie adusă la centrul de reședință al Eparhiei, să i se sporească numărul volumelor, să fie reorganizată și pusă la îndemâna tuturor preoților.

7. Atențiunea trebuie îndreptată și asupra bibliotecilor parohiale, care sunt un mijloc de culturalizare și înduhovnicire a poporului. Preoții să fie obligați a le înzestra cu tot felul de cărți bune cu conținut religios și moral și a le pune la dispoziția enoriașilor în cadrul activității școlilor duminicale.

8. Să fie intensificat colportajul prin răspândirea în popor de foi, cărțile de propagandă religioasă, cunoștințe practice și altele.

9. Să se tipărească o revistă sau foaie de zidire sufletească pentru tineret sau popor.

10. La propunerea P. S. Episcop, Secția Culturală s'a angajat să elaboreze materialul pentru tipărirea unui calendar al Eparhiei cuprinzând tot felul de informațiuni și instrucțiuni.

11. Să se reglementeze apariția revistei «Tomis» și să se completeze comitetul de conducere sau să se aleagă altul.

12. Să se efectueze un control sever la predarea învățământului religios în școlile primare și să se caute mijloacele cele mai eficace pentru catehizarea tineretului.

13. Preoțimea să-și facă un punct de onoare în dirijarea operilor de asistență socială. Mila să se facă prin Biserică.

Acestea fiind propunerile ce vor forma și programul de activitate al Secției culturale pe noul an. Vă rugăm să bine voiți a vă da avizul.

Consilier Referent,

Preot Mihai Șt. Verban

Membrii Consiliului (Dr. I. Dinu

Cultural : (Gh. Popescu

Raportul Consiliului Eparhial Economic către Adunarea g-rală din 3 Iunie 1945

Prea Sfințite Stăpâne,

Onorată Adunare Eparhială,

Potrivit prevederilor art. 131 din Legea și Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, Secția economică a Consiliului eparhial prezintă Onoratei Adunări Eparhiale, pentru verificare și aprobare, contul de gestiune pe anul financiar 1944/1945, cu rugămîntea ca după ce va fi verificat și aprobat, să binevoiască a da descărcare consiliului de gestiune.

În decursul anului financiar expirat 1944/1945, consiliul canonic a fost preocupat, ca și în trecut, de buna chivernisire a averii eparhiei, dar din cauza evenimentelor de războiu și în special din cauza evacuării din Constanța, nu s'au putut împlini dezideratele ce și propusese la începutul anului financiar, iar pentru anul financiar, 1945/46, consiliul este foarte îngrijorat de situația în care se găsește palatul de reședință și biserica catedrală, a căror reparații vor necesita sume enorme. Preocupat de acest fapt P. S. Episcop a intervenit la Ministerul Afacerilor Interne, solicitând un ajutor din fondul de refacere al instituțiilor de stat, deteriorate în timpul și din cauza războiului.

Am fost nevoiți să evacuăm cancelăriile, mobilierul și personalul la Mănăstirea Balaciu și s'a cheltuit pentru aceasta suma de lei 296.515.

S'a constatat cu această ocaziune, că mănăstirea Balaciu, ca și celelalte mănăstiri ale Eparhiei, nu are nici gospodăria strict necesară, necum să poată găzdui în vsemuri grele, cum a fost cazul, o instituție și după sfatul P. S. Episcop, consiliul economic al mănăstirii, a ridicat din temelie un frumos și încăpător local de stărețe, care astăzi este aproape complet terminat și pentru care s'a cheltuit suma de lei 948.520, bani luați sub formă de împrumut dela Episcopie, cu aprobarea

consiliului eparhial plenar, asigurându-se restituirea lor prin venitul din exploatarea pădurii mănăstirei, cari au și fost recuperați aproape în întregime, Episcopia luând la licitație toată cantitatea de lemne de foc, circa 20 vagoane provenite din tăierea pădurii mănăstirei pentru palatul de reședință, cancelării și funcționari.

Prin faptul că s'a lucrat această clădire în anul trecut, s'a realizat o mare economie, deoarece la prețul de astăzi poate fi evaluată la cel puțin 6—7.000.000 lei.

Această clădire marchează începutul de administrație gospodărească a P. S. Episcop Chesarie și nădăjduim că, cu toată greutatea vremii, activitatea începută va fi continuată.

Asemeni la Mănăstirea Sf. Cruce de Leac s'au continuat lucrările de construcție, lăsate de mult în părăsire. Și pentru aceasta Consiliul eparhial economic a acordat un împrumut de lei 150.000, garantat tot cu venitul pădurii.

Credem că adunarea eparhială va acorda toată atențiunea cuvenită acestei strădării pentru înzestrarea și înfrumusețarea mănăstirilor cu clădirile necesare, unde să se poată adăposti monahii, cari să înceapă activitatea duhovnicească, din care să pulseze viața religioasă morală, atât de necesare după sfârșitul războiului, în această Eparhie dela margine de țară, cu un conglomerat de naționalități și credințe, cum în nici o altă parte a țării nu se mai găsește, și va ratifica lucrările consiliului economic.

Mănăstirea Domnița Elena, din apropierea Constantei, neavând nici o așezare gospodărească, consiliul monahal, după îndemnul P. S. Episcop, voește să pornească gospodărie trainică, ca să cîntească și locul și oamenii, și în acest scop a solicitat un împrumut de lei 4.000.000 pe care îl garantează cu venitul islazului mănăstirei.

S'a întocmit planul unei secțiuni din întreaga lucrare și devizul necesar pentru construcția unei arși, urmând ca mănăstirea și celelalte clădiri să se execute eşalonat în mai mulți ani.

Comitetul eparhial — secția economică și plenarul — au aprobat să li se acorde împrumutul solicitat și rugăm adunarea eparhială să binevoiască a ratifica lu-

erările consiliului, urmând ca această lucrare să se execute numai dacă prețurile vor mai scădea și Sf. Episcopie va avea posibilitatea să împrumute mănăstirea.

Clădirea se va construi din piatră, care se găsește în imediată apropiere a Mănăstirii, până în prezent având extrasă o cantitate de aproape 100 m c.

O altă preocupare a consiliului economic este aceea a școlii de cântăreți, care din lipsă de local propriu, peregrinează prin diferite localități, sălășluind în localuri necorespunzătoare, iar din cauză că funcționează departe de reședință, nu poate fi îndrumată și controlată și nici corpul didactic nu poate fi selecționat.

Nu ne putem gândi la clădirea unui local propriu, căci este irealizabil momentan, ci numai la găsirea unei case confortabile, în care să se instaleze provizoriu școala, în orașul de reședință pentru a fi sub directa supraveghere a P. S. Episcop, care cu copetința-i cunoscută, va îndruma această școală spre a corespunde menirii ei, pentru a da elementele de care biserica are acum mai multă nevoie ca oricând.

Din cauza evacuării s'a desorganizat și viața economică a Eparhiei, căci a trebuit să evacuăm și o parte a fabricii de lumânări, singura producătoare de venit sigur pe care se poate sprijini Eparhia și care din această cauză nu a lucrat aproape 3 luni, iar mai apoi din cauza lipsei de materii prime și a lucrătorilor a produs mult sub randamentul normal.

După întoarcerea din evacuare, neputându-ne stabili în palatul de reședință, din cauza situațiilor excepțională prin care trece orașul nostru, a trebuit să luăm cu chirie imobile pentru reședință, cancelarii, fabrica de lumânări și locuință pentru monahi, pentru care am plătit lei 504.000 cinci sute patru mii sporind astfel destul de mult cheltuielile.

Cu toate aceste greutăți, la care se mai adaugă și reaua credință a parte dintre preoții parohi, cari nu și-au dat tot interesul pentru a valorifica exploatarea terenurilor în plus, iar pe de altă parte, ținând seama de creșterea extraordinară a prețurilor în toate compartimentele vieții, bugetul Eparhiei pe anul expirat, s'a soldat cu un excedent de lei 5,326,581.

Din pădurea sesie eparhială, s'a exploatat ostrovul Epurașul în suprafață de 17 Ha. și s'a realizat suma de 2.837 790 lei.

Conferm alăturatului cont de gestiune, în cursul anului financiar 1944/945 s'a încasat lei 22.060.608, s'a cheltuit lei 16.734.581.

rezultând un excedent lei 5.326.027.

Consiliul eparhial economic a ținut în cursul anului financiar 1944/945 cinci ședințe, rezolvând toate lucrările și chestiunile atribuite, pe baza legilor și regulamentelor în vigoare și pe baza prevederilor bugetare.

Chestiunile de ordin juridic au fost rezolvate cu concursul serviciului contencios condus de D-I avocat N. Bujor.

În afară de inspecțiile P. P. C. C. Protoierei, secția economică nu și-a putut îndeplini obligația de a inspecta parohiile și prototeriile, din cauza lipsei mijloacelor de locomoțiune, automobilul Sf. Episcopii fiind rechiziționat de către armatele sovietice.

Țin să accentuez că toate rezultatele obținute se datorează faptului că funcționarii și-au dat osteneala pentru ca lucrările să se execute cu toată promptitudinea pentru care pe lângă ajutoarele acordate le aducem mulțumiri.

Odată cu acest raport depunem contul de gestiune bilanțul și contul de profit și pierdere cu toate situațiile anexe, rugându-vă să binevoiți a le examina și aproba, dând totodată descărcare consiliului de gestiunea anului 1944/945.

Consilier Referent

Pr. Icon. An. Popescu

Membrul consil. eparhial { *Pr. Paul Dobrescu*
economic și plenar { *N. Bujor*

Raportul Consiliului Eparhial Economic către Adunarea Eparhială din 3 Iunie 1945

*Prea Sfințite Stăpâne,
Onorată Adunare Eparhială,*

Bugetul pe care avem onoare a vi-l prezenta, are la venituri și cheltueli un total de lei 40.311.054.

La stabilirea veniturilor s'a avut în vedere noua situație creată de împrejurările excepționale de astăzi, iar la repartizarea cheltuelilor s'a ținut în seamă, în primul rând, de satisfacerea nevoilor strict necesare ale eparhiei, precum și menținerea prestigiului bisericii și îndeplinirea uneia din îndatoririle înalte ale acesteia și anume caritatea creștină ortodoxă.

La întocmirea bugetului s'a dat o deosebită atenție propagandei religioase și misionare, școalei de cântăreți a eparhiei, bisericii catedrale și palatului de reședință avariat, bisericilor, în construcție etc., pentru toate acestea alocându-se fonduri importante.

Funcționarilor din cancelarie li s'a prevăzut pentru activitate excepțională, cazuri de boală, ajutoare pentru lemne, etc., o sumă importantă.

Pe articole, bugetul pe 1945/1946, se prezintă astfel:

<i>La venituri:</i>	<i>Capitolul I</i>	
Art. 1. Fond construcție		2.000.000
Art. 2. Fond de rezervă:		
1943/1944	Lei 482.658.	
1944/1945	1.775.527.	2.258.185
	<u> </u>	<u> </u>
Total		4.258.185

Capitolul II

Art. 1. 2/3 din excedentul 1944/1945	3.551.054
Art. 2. Venitul pădurii Oltina	4.000.000
Art. 3. Arenzi terenuri în plus și restanțe	3.000.000

Art. 4. Venitul din vânzarea imprimatelor	1.000.000
Art. 5. Incasări dela fabrica de lumânări	24.000.000
Art. 6. Abonamente Tomis și vânzarea calendarelor	2.500.000
Art. 7. Cote din bugetele parohiale și restante	1.500.000
Art. 8. Cote de 1% fond g-ral bisericesc	40.000
Art. 9. Donații și diverse venituri întâmpl.	500.000
Art. 10. Incasări din cărți, broșuri, etc.	100.000
Art. 11. Venitul efectelor publice	20.000
Art. 12. Subvenții pentru reparații . . .	<u>100.000</u>
Total venituri . . .	40.311.054

CHELTUELI

Capitolul I

Art. 1. Cheltueli construcție	2.000.000
Art. 2. Cheltueli din fondul de rezervă :	
1943/1944	482.658
1944/1945	<u>1.775.527</u>
Total lei	<u>2.258.185</u>
	4.258.185

Capitolul II

Art. 1. Salarii personal diurnist	2.450.000
Art. 2. Cheltueli de reprezent. P.S. Episcop	480.000
Art. 3. Subvenții pt. întrețin. casei episcopale	600.000
Art. 4. Cheltueli de transport și diurne de sedințe	1.000.000
Art. 5. Manco de cassă	24.000
Art. 6. Indemnizație pt. activ. except. funcț.	600.000
Art. 7. Speze de contencios	100.000
Art. 8. Fabrica de lumânări inclusiv impo- zite și plata personalului	15.000.000
Art. 9. Cheltueli de iransp. și cancel. protoierei	1.620.000
Art. 10. Iluminat și încălzit	850.000
Art. 11. Telefon, corespondență	200.000
Art. 12. Imprimare și furnituri de cancel.	2.500.000
Art. 13. Impozite, comisioane C.E.C., etc.	300.000
Art. 14. Intreținere palat, parc și chirii	750.000
Art. 15. Complectarea inventarului eparhial	550.000

Art. 16. Cheltueli automobil	1.000.000
Art. 17. Reparații la palat și catedrală	2.000.000
Art. 18. Ajutoare pt. constr. și rep. bis.	500.000
Art. 19. Tipărirea revistei Tomis și a Calendarelor	1.500.000
Art. 20. Procurare de cărți și material de propagandă	500.000
Art. 21 Contribuție de 1% fond g-l biser.	40.000
Art. 22. Contribuție Sf. Sinod	20.000
Art. 23. Subvenție șc. de cânt. biser.	1.000.000
Art. 24. Fond mîta creștină	500.000
Art. 25. Fond pentru premii preoților, pentru predici, coruri, bis. și activitate mi- sionară excepțională	250.000
Art. 26. Cheltueli de transport și diurnă Consistor	600.000
Art. 27. Cheltueli de evac. și apărare pas.	300.000
Art. 28. Cheltueli pădure	1.500.000
Art. 29. Cheltueli neprevăzute	150.000
Art. 30. Fond de rezervă 1/3 din excedent	1.775.527
Art. 31. Fond deschidere de credite	<u>1.651.527</u>
Cheltueli Total lei	<u>40.311.054</u>

Bugetul astfel întocmit, asigură buna funcționare a aparatului eparhial și poate fi realizat în întregime, dacă întreg consiliul, corpul funcționarilor și toți factorii exteriori ai Sf. Episcopii, își vor înțelege și în acest an misiunea ce le este încredințată.

Acestea fiind expuse, cu onoare Vă rugăm a lua în deliberare și a aproba acest proiect de buget, dând deslegare consiliului, ca în cazul în care s'ar simți nevoie, să procedeze în cursul anului la modificările, pe care împrejurările le-ar impune.

Consilier Referent,

Pr. Icon. An. Popescu

Membrii consiliului eparhial (*Pr. Pavel Dobrescu*
economic și plenar (*N. Bujor*

C U V A N T

LA ZIUA EROILOR

de Preotul MIHAI VERBAN

În această sfântă, luminată și prea strălucitoare zi de sărbătoare, sub zorile păcii, împlinim o dată cu datoria creștinească de a prăznui minunea înălțării la cer a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și datoria națională de a ne cinsti eroii.

Și, pe drept cuvânt, este o datorie aceasta, pentru că cinstindu-ne eroii, cinstim neamul însuși și prețuim înalta lui menire istorică la lumina pilei de-a pururi edificatoare a celor mai buni și valoroși fii ai săi căzuți eroic în glorioasele lupte pentru pace, dreptate și libertate.

Nici că se putea o rânduială mai potrivită ca, odată cu prăznuirea Domnului păcii, al dreptății și libertății oamenilor, să facem amintire pioasă și fiilor neamului românesc, cari s'au jertfit pentru aceste sfinte și eterne idealuri.

Sărbătorirea lor este aureolată de nimbul luminii care a iuvăluit sfântul Trup transfigurat al Mântuitorului pe muntele Eleonului.

O asemănătoare lumină se așterne astăzi peste trupurile eroilor neamului nostru, ne investmântează și pe noi și ne iluminează să intuim, aici lângă mormintele lor, icoana sfintelor lor suferinți și biruinți și să prețuim sensul înalt al jertfei lor.

În spectrul acestei lumini spirituale, evocăm noi figurile eroilor noștri, ne apropiem de mormintele lor, îi chemăm din tainicile văzduhuri ale gloriei, îi simțim lângă noi, ne pătrundem de măreția sacrificiului lor și respirăm teribilul duh al morții lor care e viața noastră.

Ei sunt aceia cari și-au dat spre moarte viața lor, ca să trăiască ființa neamului nostru.

Neamul românesc și-a clădit soarta de veacuri

pe mormintele și oasele fiilor săi, cari stau mărturie că prin jertfă s'a creat viața, onoarea, gloria și libertatea acestui popor. Putem spune că în cimitirele, unde plâng văduvele și orfanii, acolo sunt rădăcinile României, precum în boabele ce au putrezit în toamnă, sunt rădăcinile lanurilor de acum.

Ei sunt purtătorii idealului național, după cum martirii creștinătății sunt purtătorii idealului evanghelic. Ei au unit viața și idealul în aceeași soartă. S'au jertfit din iubire pentru patrie, iar iubirea de patrie e dorința față de ceva veșnic prin care au devenit și ei veșnici. Deci ei n'au murit, ci, din locurile veșnicei nemuriri unde viața sufletele lor, ne îndeamnă la trăirea aceluiasi sfânt ideal, iubirea de patrie.

Acei cari mor pentru patrie nu trebuie să fie socotiți morți. Ei n'au nimic comun cu cei cari își sfârșesc viața în mod obișnuit. Moartea lor pe câmpurile de luptă în ciocnirile glorioase, este mai frumoasă decât lumina zilei și răspândește mai multă viață decât dragostea.

Nici o viață, oricât de strălucită ar fi, nu prețuiește ca tineretea pe care ei ne au dăruit-o, risipind într'o clipă zilele atâtor ani plini de fermecătoare speranțe.

Nici o jertfă nu este asemănătoare cu cea pe care au adus o ei patriei.

Nici o glorie nu poate să-i răsplătească și nici o recunoștință nu poate să-i înfășoare.

Lor le datorăm cea mai caldă amintire, toate amintirile noastre, întreaga noastră ființă, pentru că numai prin ei viețuim noi, căci viața și moartea sunt nedespărțite, viii și morții nu sunt decât un șir de clipe ale aceleiași unice existențe nemuritoare.

Eroii neamului românesc nu sunt în pământ, îngropați în fundul mormintelor, ci se adăpostesc în sufletul nostru, urmărindu-și destinul.

Ei trăiesc în noi, precum noi murim într'ânșii. Ei ne văd, ne aud fiecare gând.

Să veghem deci ca în fiecare clipă să fim vrednici de ei, prin faptele și prin cugetul nostru.

Și, ca prinos de recunoștință, să înălțăm din a-

dâncul inimilor noastre, această rugăciune „Odihnește Doamne, în eternă pace, sufletele robilor Tăi și eroi ai vieții și libertății neamului românesc“.

Tâlcuirea Sf. Liturghii după Nicolae Cabasila

Traducere și comentariu
de Pr. Ic. I. SANDA

Am simțit întotdeauna nevoia unor lămuriri mai amănunțite a Sf. Liturghii. Aceasta, pentru că Sf. Liturghie a fost întotdeauna pentru mine — și cred că pentru toată lumea, — dumbrava minunată, în care o zi din săptămână, m'am putut retrage din lume, ca să mă odihnesc duhovnicește, pe când nu eram încă preot; ca să mă refac și să-mi îmbrac sufletul sdrențuit de patimi cu haina păcii liniștitoare, pe care o simțeam învâluindu-mă numai în biserică, în timpul dumnezeieștii slujbe. Și lămurirea, pe care o căutam, n'am găsit-o, deși am citit, cred, tot ce s'a scris, în limba noastră, în acest domeniu. N'am găsit-o fiindcă eu căutam o tâlcuire inspirată din simțirile înalte, pe care le gustam oridecâteori luam parte la sf. slujbă. De câte ori citeam o nouă tâlcuire. — și sunt câteva și la noi, — avem senzația că orârii din lumea frumoasă a divinului pe pământul patimilor ce întunecă și indispun. Poate să fie un motiv și faptul că frumusețile divine nu se pot reda prin cuvinte omenești. Și sf. Liturghie face parte din frumusețile greu de grațit în limba omenească.

Și totuși am căutat mereu să găsesc ceva lămuritor atât pentru mine cât mai ales pentru acei către care aveam să fiu trimes ca propovăduitor.

Nici marele scriitor rus N. Gogol, nu m'a mulțumit îndeajuns.

La Teologie se vorbea mult de tâlcuirea lui Nicolae Cabasila, ca de cea mai desăvârșită operă în această privință.

Din păcate însă, tâlcuirea aceasta nu era tradusă în românește. Rămânea s'o cerceteze fiecare, după posibilitățile de înțelegere, în originalul grec, care se găsește la noi, numai în colecția lui J. P. Migne.

Citiseam mai înainte «La vie en Jésus Christ», de acelaș autor, tradusă din grecește, și am rămas încântat ca în fața unei adevărate descoperiri. Aceasta m'a îndemnat să trec peste orice dificultăți și să citesc și tâlcuirea Sf. Liturghii din grecește, străduindu-mă totodată să scriu traducerea, căci am găsit în acest autor grairea lămuritoare, pe care o căutam de atâta vreme.

Din păcate n'am putut traduce decât o parte, fiindcă Biblioteca Facultății de Teologie din București a trebuit să împrumute cartea alcuiva și ca atare, n'am mai putut-o avea la îndemână.

Tâlcuirea lui Cabasila are darul de a fi pornită din inima și mintea unui om cu viață sfântă, căci Nicolae Cabasila a fost un laic, care a trăit viața sfântă în veacul al 14-lea, și laic fiind, a fost propus odată pentru scaunul patriarhal din Constantinople, demnitate, pe care a refuzat-o.

Și cum despre agronomie nu ne poate vorbi cu competență decât un inginer agronom, tot așa și despre lucrurile dumnezeiești, cum este Sf. Liturghie, numai un om cu viață sfântă ne poate vorbi și iniția.

Despre viața și opera sa, din fericire, a scris la noi, de curând, Păr. Diacon Ene Braniște, în cartea ce poartă titlul: „Explicarea Sf. Liturghii după Nicolae Cobasila“, București 1943, epuizând într'un mod care-l face cinste, tot materialul ce se poate găsi.

În ce privește tâlcuirea, cartea Păr. Ene Braniște este mai mult un comentariu al tâlcuirii însăși, redând în cursul expunerii pasajii întregi din tâlcuire, în traducere. Aș fi fost foarte bucuros să pot citi toată traducerea, dar cred că nu va trebui să așteptăm prea mult.

Până la apariția acesteia, redăm mai jos începutul acestei tâlcuirii, în traducere spre a împărtași celor dornici de cele spirituale ceva din frumusețea ei.

Nicolae Cabasila

Tâlcuirea Dumnezeştii Liturghii

I. Ce simbolizează jertfa în genere.

Obiectul săvârşirii sfinte a sfinteior taine este prefacerăa darurilor în dumnezeescul trup şi sânge, iar scopul este sfinţirea credincioşilor cari se împărtăşesc, spre iertarea păcatelor lor şi spre moştenirea împărăţiei cerurilor.

Pregătire şi conlucrare, în acelaş scop, sunt şi rugăciunile, psalmodiile şi citiri'e din Sf. Scriptură — şi într'un cuvânt — toate cele ce cu sfinţenie se fac şi se grăesc înainte de sfinţirea darurilor şi după sfinţire.

Căci dacă Dumnezeu ne dă în dar toate cele sfinte şi noi nu-l dăm în schimb nimic, cele sfinte ne sunt cu adevărat daruri.

Dar din partea noastră, El cere cu necesitate să devenim apţi pentru a le primi şi a-le păstra; şi n'ar putea să dăruiască sfinţenia celor ce nu s'au pregătit. În felul acesta botează, miruie, ospătează şi împărtăşeşte din înfricoşetoarea masă.

Aceasta ne-a lămurit-o în parabola seminţei. Căci a eşit — zice — sămănătorul nu ca să are ogorul, ci ca să samene, pentrucă, fireşte, arătura şi toată pregătirea trebuia să fie făcută de noi dinainte.

Deci pentrucă așa se cădea să fie apropierea de săvârşirea tainelor din partea celor ce se pregătiseră şi erau drepţi, trebuia să fie așa şi'n pregătirea Sfintei slujbe şi așa este. Căci acest rol îl au pentru noi rugăciunile, psalmii şi orice se face şi cu cucernicie se grăeşte într'insele; pe de o parte ele ne sfinţesc şi ne dispun pentru buna primire, iar pe de alta, pentru păstrarea sfinţeniei şi pentru stăruirea în ea.

Ne sfinţesc însă îndoit: într'un fel, prin faptul că ne folosim din însăşi rugăciunile, din psalmiri şi din citiri.

Căci rugăciunile ne întorc către Dumnezeu şi ne mijlocesc iertarea păcatelor. Psalmidile deasemenea ni-L fac favorabil şi-L apleacă spre noi. Într'adevăr El zice: «Jertfeşte lui Dumnezeu jertfa laudei şi te voi libera şi mă vel slăvi».

Pe de altă parte, citirile din Sfintele Scripturi, vestindu-ne bunătatea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu și totodată dreptatea și judecata, ne împiântă în sufletele noastre teama de El, ne aprind iubirea pentru El și în acest chip ne aduc mult zel pentru paza poruncilor Lui.

Acestea toate, făurind un suflet mai bun, mai îndumnezeit și pentru cler și pentru popor, îi face apți și pe unii și pe alții pentru primirea și paza cinstitelor daruri, — scopul slujbei acesta fiind.

Dar mai cu seamă pe preot îl pregătesc să fie vrednic pentru a săvârși jertfa; și aceasta tot lucrarea liturghiei este precum s'a spus. Și în multe rugăciuni se menționează anume acest lucru. Chiar preotul se roagă să nu se înfățișeze nevrednic la mîsa punerii înainte, ci să slujească tainei cu mîinile curate, cu sufletul și cu limba.

Asifel suntem ajutați pentru slujbă de însăși puterea cuvintelor ce se grăesc și se cîntă într'un fel; într'alt fel însă, ne stînjim prin acestea și încă prin toate, câte se săvârșesc în ierurgie, deoarece vedem întru acestea închipuit pe Hristos cu faptele și patimile Lui, pentru noi.

Căci în psalmi și în citiri și'n toate câte se fac de preoți, în toată slujba, se simbolizează iconomia Mîntuitorului.

Cele dintîi momente ale aceste iconomii se lămuresc în primele părți ale ierurgiei. Secunde, în a doua parte, iar ultimile după aceea.

Se cuvine celor ce văd acestea, să le aibă pe toate acelea, în fața ochilor.

Căci sfințirea darurilor, — jertfa însăși, — vestește moartea Lui, învierea și înălțarea — pentru că aceste cinstite daruri se prefac în însăși trupul Domnului, Cel care a primit toate acestea: crucificarea, învierea și înălțarea la ceruri.

Cele dinainte de jertfă, ne arată pe cele dinaintea morții: venirea, arătarea, desăvârșita arătare (φανέρωσις) Cele ce urmează jertfei, ne înfățișază făgăduința Tatălui precum El a spus, pogorîrea Sf. Duh peste Sf. Apostoli

și prin ei întoarcerea neamurilor către Dumnezeu și împărțirea cu El.

Si este toată slujba întocmai ca o singură icoană aievea a unicului trup al *petrecerii* Mântuitorului — toate părțile acestea, dela început până la sfârșit, conducându-ne privirea prin armonia și rânduiala lor îndeofaltă.

Deacea psalmi fiind cântați ca un fel de proolog, — și chiar înaintea lor cele ce se săvârșesc și se zic la (prascomidil) semnifică iconomia lui Hristos din primul timp.

Cele de după psalmi, citirile din Sf. Scriptură și altele, ceea ce urmează.

Dacă s'a spus că și altul este folosul citirilor și al cântărilor că, de pilda, ne-au fost predate ca să ne îndemne la virtute și să ne facă pe Dumnezeu milostiv, nu-i nici o piedică ca să se poată și una și alta — ca aceleași să ducă și la virtute pe credincioși și totodată iconomia lui Hristos să simbolizeze.

Câci după cum hainele împlinesc nevoia îmbrăcămînții și acopăr corpul pe de o parte, iar pe de alta arată uneori și ocupația și viața și vrednicia acelora cari s'au îmbrăcat, — tot așa stau lucrurile și aici. Pentrucă dacă dumnezeieștile Scripturi cuprind atât cuvintele de Dumnezeu inspirate cât și ale lui Dumnezeu imne, — ele, pe de o parte, îndeamnă la virtute pe cei ce le citesc și sfîinșesc pe cei ce le cântă, — iar pe de altă parte, fiindcă ne-au fost alese unele ca acestea și ne-au fost orânduile așa, ele au și o altă putere, servind în-deajuns pentru arătarea petrecerii pe pământ a vieții Mântuitorului.

Dar nu numai cântările și citirile, ci și cele ce se slujesc au acest fel de a fi. Este fiecare pusă după folosința pentru care a fost instituită. Arată ceva fie din faptele, fie din patimile lui Hristos. De pildă aducerea Evangheliei la altar, aducerea cinstitelor daruri, se face fiecare cu un anumit rost: una ca să se citească Evanghelia, iar alta ca să se săvârșească jertfa. Amândouă însă simbolizează și ivirea și arătarea, ἀνάδειξιν καὶ φανερώσιν, una pe cea de atunci, când începea să se arate.

obscură și nedesăvârșită, iar alta pe cea prea desăvârșită și ultima.

Sunt însă unele din cele ce se slujesc aici care nu împlinesc niciun folos. Se săvârșesc însă din prima unei însemnări: cum este împungerea pâinii și înscrierea crucii într'însa — cași însăși copia cu care se împunge, făcută să fie în chipul sulitei și la urmă turnarea apei calde întru cele sfinte. Și la alte taine vei putea să găsești multe de acestea ca de piidă la botez: cei ce vin să se boteze, trebuie să se desculțe și să se desbrace — și privind către apus, să întindă mâinele și să sufle. Dar aci (la botez) ni-se arată cât de mare trebuie să fie în noi ura împotriva celui rău și cât de mult trebuie să se îndepărteze de el, cel ce va avea să fie cu adevărat creștin. Și orice altceva de acest fel, în taine ar putea să aibă o altă însemnare.

Dar cele ce sunt la sfințirea darurilor, se referă toate la iconomia Mântuitorului. Pentruca, fiind înaintea ochilor noștri vederea acesteia (iconomii), să ne sfințească sufletele și astfel să fim vrednici pentru primirea stintelor daruri. Căci după cum atunci a înviat (zidit) lumea, tot așa, fiind mereu contemplată, (iconomia aceasta) făurește celor ce o contepla un suflet mai frumos și mai îndumnezeit. Ba mai mult, niciatunci n'ar fi putut să folosească nimic, dacă n'ar fi fost contemplată și n'ar fi fost crezută. Deaceea s'a propoveduit și pentru ca să fie crezută Dumnezeu multe a săvârșit.

Că ea (iconomia) n'ar fi putut să facă cele ale ei și să mântuiască oamenii, dacă s'ar fi ascuns de ei. Ci propoveduindu-se lucra, în sufletele celor neștiutori, cinstirea pentru Hristos, credința și iubirea.

Acum însă, contemplată fiind cu grije de cei ce deja au crezut, nu le mai le întipărește aceste fericite sentimente,

Ele fiind de acum așezate înlăuntru, le păstrează, le reînoește și le crește. Pe unii îi face mai puternici în credință, iar pe alți mai ferbînți pentru evlavie și iubire.

Căci de îndată ce pe cele ce nu erau le-a făcut să fie, cu mult mai ușor va putea să le păzească, să le păstreze și să le reînoiască.

Dar acestea sunt (sentimentele) care ne sunt ne-

cesare pentru a ne apropia de cele sfinte și fără de care este cu desăvârșire necuviincios să privim acolo.

Deaceea se cădea ca contemplația care poate să ne întipărească acestea, să ni-le însemne în alcătuirea ierurgiei, pentru ca să nu judecăm numai cu mintea, ci să contemplăm, într'un anumit fel, multa săracie a bogăției, înstreinarea Celui care stăpânește tot locul, ocările Celui ce este binecuvântat, patimile Celui fără de patimă, cum pe cât de mult a fost urât, pe atât a iubit. Cât a fost de mare și cât s'a smerit pe sine. Si ce-a suferit și ce-a făcut, de a gătit înainte-ne această masă.

Și astfel admirând nouțateea n'ântuirii, înmărmuriți fiind de mulțimea milostivițiilor, să ne rușinăm de Cel ce s'a milostivit astfel, de Cel care astfel a mântuit. Să-I încredințăm Lui suflătele, să-I punem la picioare viața, și inimile să le aprindem cu focul iubirii Sale.

Și așa fiind, ne vom putea întâlni cu siguranță și în chip familiar în focul misterelor.

Căci atunci, pentru a fi așa, nu-i deajuns că știm cele ale Lui Hristos sau să fim învățați; ci trebuie ca atunci chiar, ochiul minții să ne fie acolo, să contemple tainele și să alunge cu putere orice alt gând, dacă vrem să ne facem sufletul vrednic (apt) pentru sfințenia aceea de care vorbeam.

Pentru că de avem știința evlaviei în așa măsură, ca atunci când suntem întrebați, să dăm răspuns bun, iar când trebuie să pătrundem în taine, nu privim (contemplăm) toate bine, ci ne atașăm mintea altor lucruri, nu ne este de nici un folos acea știință. Căci nu poate să ne insuflă nim'c din simțirile, despre care am vorbit.

Căci suntem dispuși pentru găduile ce ne stăpânesc atunci și încercăm sentimente, pe care pot ele să ni le producă.

Din această pricină, ni-s'a înfățișat o asemenea icoană, însemnându-ne acest lucru nu numai cu vorbe, ci și aducându-ne toate înaintea ochilor.

Aceasta ni se arată în timpul întregii slujbe, ca în acest chip să pătrundă mai ușor în suflete și nu numai contemplația pură ci și afecțiunea să se alipească de noi, întrucât imaginația ce se naște prin intermediul ochilor este mai puternică.

Pe de altă parte, ca să nu se dea loc uitării, nici să lase gândul să se întoarcă către altceva, *ci să se întoarcă mereu către sf. masă.*

Astfel plini de aceste gânduri, având amintirea improspătată, participăm la sfintele taine, adăogând sfințire sfințeniei, sfințenia contemplațiilor la sfințenia slujbei, mutându-ne din slava cea mai mică, în slava care este mai mare decât toate.

Și așa este spiritul întregii ierurgii, ca să spun într'un cuvânt.

De aici înainte, va trebui să fie privite dela început fiecare în parte, ce fel este.

Mai întâi rugăciunile ce se săvârșesc la început și sfintele binecuvântări, cântările sfinte și citirile. După aceea însăși lucrarea sfântă, însăși jertfa.

După aceasta sfințirea, prin care se sfințesc sufletele creștinilor, ale celor vii și ale celor morți. Și totodată, în legătură cu acestea, cântările și rugăciunile preotului și poporului către Dumnezeu: dacă este nevoie de atenția și contemplația acestora.

Dar înainte de toate și mai presus de orice iconomia Mântuitorului ce se arată de a lungul întregii slujbe. Ce simbolizează fiecare parte, din liturghie.

II. Dece nu sunt puse cinstitele daruri, dela început, pe altar (sf. masă).

Privirea să ne fie ațintită delă început asupra celor ce se săvârșesc și se zic la prescomidie, și dintre acestea, la însăși purtarea și aducerea darurilor.

Căci dece nu se aduc și nu se jertfesc îndată pe altar, ci sunt înfățișate mai întâi ca daruri lui Dumnezeu.

Pentru că cei vechi aduceau jertfe lui Dumnezeu înjunghierele și sânghiurile animalelor necuvântătoare. Se aduceau însă și daruri, ca de pildă vasele de aur și de argint.

Dar trupul lui Hristos se arată pe amândouă, avându-le. Căci și jertfă s'a făcut mai târziu, când s'a junghiat pentru slava Tatălui.

Pentru Lege, se oferia dintru început lui Dumnezeu și-i era Lui prețios dar și era ca unul care a fost luat ca începătură a neamului nostru, pentru că era întâi născut. Din această pricină, cele ce se aduc acum, prin

care se simbolizează *trupul acela*, nu se duc și nu se pun îndată pe altar (sf. masă). Ci aceasta se face mai târziu.

Mai întâi se înfățișază ca daruri cinstite lui Dumnezeu, se fac (daruri) și se numesc. Așa a făcut Hristos. Căci atunci când a luat pâine și vin cu mâinile, le-a înfățișat lui Dumnezeu și Tatălui, ca daruri proaducându-le pe acestea Lui, și punându-le înainte le-a arătat.

De unde e clar acest lucru? Din aceea că Biserica practică așa, și pe acestea dăruri numește. Căci n'ar fi practicat, dacă n.ar fi știut că Hristos a făcut aceasta. L-a auzit astfel pe El poruncind: «Să faceți aceasta». Și l-a imitat pe El; nu în alt fel.

Pr. Ic. I. Sanda

Ilustrațiuni în Predică

CHARLES SPURGEON
 TRADUCERE
 de Pr. GH. PATRAȘCU

Subiectul pe care voim să-l tratăm acum de folosirea ilustrațiunii în predică.

Va fi foarte folositor pentru scopul nostru, dacă vom putea înfăptui chiar prin această prelegere o ilustrațiune, căci nu este mijloc mai bun, ca să se învețe olăritul, decât aceasta «să se facă o oală».

Bătrânul și originalul Thomas Fuller zicea: „Argumentele sunt stâlpii predicii, însă asemănările sunt ferestrele, care dau lumina cea mai bună“.

Asemănarea este potrivită, cuprinde oarecari îndrumări și sub călăuzirea ei voim să construim cuvântarea noastră.

Cauza de căpetenie pentru așezarea ferestrelor la o casă este — cum spune Fuller — pătrunderea lumini înlăuntru.

Parabolele, asemănările, metaforele au această funcțiune și de aceea le întrebuițăm ca să ilustrăm tema noastră, sau cu alte cuvinte prin ele să lumineze lumina“, căci acesta este după Dr. Johnson înțelesul literal al cuvântului «illustrieren».

Adeseori, când printr'o cuvântare didactică nu isbutim să lămurim ascultătorii, le facem înțeleasă părerea noastră descizând

o fereastră și lășând să pătrundă lumina plăcută a analogiei.

Mântui'orul nostru, care este lumina lumii se îngrijea de acest lucru, căci cuvântarea ea era plină de asemănări, astfel încât poporul obișnuit îl ascultă bucuros Pilda ce a pus pecetea autorității sale înalte pe obiceiul, ca învățătura despre cele cerești să se lămuresc prin comparații și asemănări.

Așa că înțelepciunea nu dă poruncă numai lui Noe, ci fiecărui predicator: «O fereastră trebuie să se facă în acest scop».

Puteți cu trudă să faceți descrieri exacte și deslușite și cu toate acestea ascultătorii D-stră să fie lășați în întuneric asupra a ceace vorbiți, însă o metaforă potrivită va face sensul uimitor de clar.

Tablourile din «Stiri ilustrate» ne dau o imagine mai bună de peisagiile, pe care le înfățișează, decât cea mai bună descriere.

Aproape tot așa e și cu învățământul scris.

Adevărul abstract ne apare mult mai viu înaintea ochilor, dacă se va da o pildă concretă, sau dacă vorbirea va fi îmbrăcată în vorbire figurată.

Trebuie, dacă se poate, cel puțin o metaforă bună în cuvântarea cea mai scurtă, după cum Ezechiel observa în vedenia sa despre templu, că chiar la încăperile cele mai mici ferestrele erau de mărimi mai potrivite.

Dacă suntem credincioși duhului Evangheliei, trebuie să ne străduim să facem totul limpede: aceasta este ținta noastră, totul să fie simplu și să poată fi înțeles de ascultătorii noștri fără cultură.

Lăsați-ne, deci, să înfățișem înaintea ochilor poporului câte un tablou și câte o asemănare.

Seria înțelepțește bărbatul, care zicea astfel:

„Lumea de sub mine este o oglindă, în care pot să văd lumea de deasupra mea. Operile lui Dumnezeu sunt calendarul păstorului și alfabetul țaranului“.

Noi n'avem nimic de ascuns și nici ambițiunea ca să fim întunecoși.

Likophon spunea că s'ar spânzura de un pom, dacă s'ar găsi cineva, care să poată să înțeleagă poezia sa „Prezicerea Casandrei“. Din fericire nu se ivi nimeni, care să-l silească la o astfel de întrebuintare josnică a lemnului. Noi credem că segăsesc confrăți, cari ar putea să riște în privința predicilor lor un asemenea lucru. Și acum avem printre noi astfel de predicatori cari seamănă lui Heraclit, numit „doctorul orb“, deoarece vorbirea sa întrece orice pricepere.

În unele cuvântări pline de mister, negura este așa de deasă, încât dacă lumina ar fi lăsată să pătrundă în ele, s'ar pierde ca o făclie în grota lui Eane.

Sunt alcătuite din întuneric besnă și încălcire de nedescurcat așa că putem părăsi orice nădejde de a le înțelege.

Noi nu cultivăm acest stil al eloquenței.

Suntem de aceeași părere cu Josua Shude, care zice: «În

predica aceea este cea mai multă învățătură în care este cea mai multă claritate. De aceea obișnuia un mare învățat să zică: „Dă-mi Doamne destulă învățătură să predic destul de clar“.

După cum ferestrele contribuie mult la farmecul și frumusețea unei camere, tot astfel și ilustrațiunile fac o predică plăcută și interesantă. O clădire fără ferestre ar fi mai degrabă o închisoare, decât o casă, căci ar fi cu totul întunecoasă și nimănui nu i-ar trece prin minte să o închirieze. În același chip este și o predică fără parabole, prozaică și plictisitoare și obosește mult trupul.

Ecclesiastul se străduia să găsească cuvinte alese, sau după limba ebraică «Cuvinte ale desfătării». Desigur figurile retorice și comparațiile înveselesc pe ascultătorii noștri.

Nu voim să-le refuzăm sarea parabolei la mâncarea învățăturii.

Enoriașii noștri ne ascultă cu voioșie dacă le dăm un număr potrivit de tablouri.

În timp ce este povestită o mică istorioară, ei se odihnesc, respiră, se dă drumul puterilor de imaginație și astfel se pregătesc pentru lucru mai serios, când trebuie să urmărească interpretarea noastră adâncă. Acum câțiva ani, când călătoream într'un vagon de clasa III-a, am fost multă vreme fără lampă, dar când câte un călător aprindea vreun chibrit, era plăcut să vezi cum toți ochii se întorceau în partea aceea și so bucurau de lumină.

Tot astfel este de multe ori și acțiunea unei asemănări potrivită în predică, luminează întreaga cuvântare și veselește orice inimă.

Când povestim „istorioara chiar și copiii își deschid ochii și urechile și un surâs plăcut pleacă de pe fața lor, căci și ei se bucură de lumina, care se revarsă prin ferestrele noastre. Poate ei doresc adeseori ca predica să fie alcătuită numai din ilustrațiuni, după cum ar vrea un cozonac făcut numai din stafide, însă aceasta nu trebuie să se întâmple.

Există o cale de mijloc, numită de aur și pe aceasta trebuie să mergem, făcând cuvântarea noastră astfel, încât să fie ascultată în adevăr cu voioșie și să nu fie nici numai distracție. Nu există nici un motiv, pentru care predicarea evangheliei ar trebui să fie pentru vorbitor sau ascultător o ocupație jalnică.

Lăsați să fie toate predicile plăcute și folositoare.

După cum casa nu trebuie să aibă ziduri groase fără deschizături, tot așa și o predică nu se cade să fie în întregime din solide lespezi de învățătură, fără o fereastră a comparațiunii sau o îngădire de poezie,

Dacă se va întâmpla aceasta, ascultătorii noștri ne vor părăsi treptat și vor prefera să rămână acasă să citească scriitorii favoriți ale căror figuri retorice bine alese și tablouri vii le oferă mai multă plăcere.

Orice arhitect vă va spune, că socotește ferestrele ca un

prilej de înfrumusețare, ca o podoabă așezată în lucrarea sa. (1) clădire poate să fie solidă însă nu și drăguță, dacă nu va avea introduse printre ferestre și alte mici amănunte de preschimbare.

Palatul papilor dela Avignon este în adevăr o clădire uriașă, dar sunt așa de puține ferestre în partea din afară, încât are întocmai înfațișarea unei închisori colosale și nu dă cel puțin ideia despre ceea ce trebuie să fie un palat.

În predici trebuie să fie schimbări, ele trebuie să fie împodobite și însuflețite și nimic nu se potrivește așa de bine la aceasta ca introducerea de tipi, simboale și pilde.

Deci dichisurile mici ajută mult la desăvârșire, iar aceasta este una din cele multe și de aceea nu trebuie să fie trecută cu vederea.

Când înțelepciunea își clădește casa sa, ridică șapte stâlpi atât pentru frumusețea și măreția ei, cât și pentru sprijinirea clădirii. Oare trebuie să socotim orice colibă brută să fie destul de bună ca locuință pentru podoabele sfinte? Frumusețea Sfințeniei!

Desigur, o cuvântare religioasă nu este pentru aceasta mai bună, fiindcă îi lipsește orice mlădiere a limbii.

Refuzăm podoabele galante, însă ne dăm silința pentru frumusețea potrivită a unei cuvântări.

Adevărul este fiica unui rege și veșmântul ei trebuie să fie țesut din aur, casa ei un palat și se cade să fie împodobit cu „ferestre de cristal și uși de rubine“.

Ilustrațiunea ajută să învieze pe ascultători și să le atâțe luarea aminte.

Ferestrele când se lasă deschise, — ceea ce din nenorocire la casele noastre (predici), — nu este ceva obișnuit, sunt o mare binefacere, deoarece auditorii se înviează și răcoresc prin aer curat și însuflețesc pe bieții muritori, cari au devenit somnoroși din cauza aerului mucegăit.

Tot așa trebuie să fie o figură retorică originală, un tablou mare, o comparație caracteristică, alegorie bogată, care ca o adiere înviorătoare, ca un zefir dătător de viață să bată peste ascultătorii noștri, să-i deștepte din ațipirea lor și să le atâțe destoinicia ca să primească adevărul. De aceea cei cari sunt obișnuiți cu predicarea adormitoare, desigur teologi demni, s'ar mira mult când ar vedea însuflețirea și voioșia plină de viață cu care obștea ascultă o cuvântare, prin care curge un râu potolit, potrivit și natural, — ilustrațiunea.

Necercatate ca o pustie sunt multe volume de predici, care se găsesc prăfuite pe rafturi la librar; dar când în cursul unei mii de exemplare, unul cuprinde vreo asemănare este întocmai ca o oază în Sahara, ce servește să mențină sufletul cetitorului în viață.

Când faceți o predică să vă gândiți cât mai puțin la omul trăit între cărți, care desigur nu are timp să mănânce

uscată, ca și învățământul d-ștră, înșă aveți milă de cei înfomețați, ce vă stau în chip nemijlocit de jur împrejur și care trebuie să aștepte viață prin predica d-ștră deoarece ei nu vor găsi-o niciodată altfel. Totuș dacă unii din ascultătorii d-ștră continuă să doarmă, atunci în mod sigur se vor trezi în focul cel veșnic, deoarece nu există o altă voce pe care s'o audă și să-i ajute.

În timp ce noi recomandăm astfel ilustrațiunea la o întrebuintă necesară, se cade să ne amintim, că ele sunt tot așa de puțin țaria unei predici ca și fereastra țaria unei case.

Iată de ce, după alții, nu trebuie să fie prea numeroase. Prea multe deschizături pentru lumină ar putea să vatame mult țaria unei case.

Am cunoscut predici, care erau așa de pline de metafore, încât deși clădiri arhitectonice, erau totuș subrede, așa zice aproape că se clătinau. Predicile nu trebuie să fie buchete de flori ci snopi de grâu. Predicile cele mai frumoase sunt de obicei cele mai nefolositoare. A năzui după eleganță înseamnă să căutăm neisbânda. Se poate să avem averi prea multe, însă o casă de sticlă nu este cea mai comodă locuință și pe lângă altele nu are însușiri recomandabile, căci este foarte ademinitoare pentru aruncătorii cu pietre.

Dacă un critic adversar atacă metaforele noastre, deobiceiul el o face fără multă ceremonie. Pentru binevoitori tablourile sunt argumente, dar pentru dușmani sunt prilejuri pentru atac. Dușmanul se cațără în sus pe fereastră. Asemănările sunt săbii cu două tăișuri, care taie în amândouă părțile și adeseori se poate ca ceea ce părea un tablou spiritual și prompt să fie întors în chip ironic împotriva și să dea prilej lumii să râdă pe socoteala d-ștră.

De aceea nu puneți mare temei pe tablouri și parabole folosindu-le ca argumente.

Chiar și un om de importantă mică se poate apăra împotriva unui spirit mare, dacă este în stare să îndrepte arma protivnicului său în contra lui însuși. Iată un exemplu care mă privește pe mine însuși și eu îl dau, pentru că aceste prelegeri au să fie întotdeauna privitoare la viața mea. Îl iau din una din revistele noastre religioase. Mr. Beecher a fost pus la punct delicat în ziarul lui M. Spurgeon. În „Cuvântările sale despre eloquență susținea că Mr. Spurgeon a avut succes” cu tot creștinismul său și adaugă observațiunea, cămila nu merge mai bine și nici nu este mai folositoare din cauza cocoșei de pe spinarea ei. Ilustrațiunea nu este aleasă fericit căci Mr. Spurgeon replică: Naturalismul ne spune: cocoșăa cămilei se bucură de o mare însemnătate în ochii arabului, care judecă animalul lui după mărimea, conformația și țaria cocoșei. Cămila se hrănește din cocoșă sa, când merge prin pustiu, astfel că în raport cu distanțele nisipease peste care merge și lipsa și încordarea pe care le îndușurează, este în stare să se hrănească pentru o nouă călă-

torie lungă numai este destoinică, până ce aceasta nu-și reface mărimea.

Creștinismul este deci hrana spirituală, care ține pe oricine în stare să înainteze pe drumul servicii în împărăția lui Dumnezeu. Și cu toate acestea este batjocorit ca o cocoasă de aceia cari sunt simpli spectatori, totuși cei ce străbat căile oboșitoare ale unui pu-tiu cunosc meritul său prea bine, pentru ca să nu-l părăsească, chiar dacă s'ar putea da în schimbul acestuia talentul strălucitor al unui Beecher.

D-stră să ilustrați, dar să nu lăsați ca predica să fie numai ilustrațiuni, căci atunci se va potrivi numai pentru o adunare de găgăuți.

O carte este cu atât mai bună cu cât are poze mai multe, însă o carte, care este alcătuită numai din poze este menită de obicei pentru copiii mici.

Casa noastră trebuie să fie clădită din peretele tare al în-vățăturii, pe temelia adâncă a inspirației.

Colcanele sale trebuie să fie zidite din cărțile temeinice și doveditoare și fiecare piatră a adevărului să fie pusă cu grijă la locul său.

Apoi ferestrele se cade să fie așezate în ordinea necesară „trei rânduri“ dacă vreți trei contra trei „lumină spre lumină“ ca la casa din Liban

Însă o casă nu se va ridica de dragul ferestrei și o predică nu va fi întocmită cu scopul de a se așeza în ea o istorioară morală.

O fereastră este încadrată în întregimea planului clădirii, numai ca o podoabă. Aceasta este deasemenea o ilustrațiune foarte bună.

În adevăr vom fi tot așa de nesăbuiți, când vom întocmi o cuvântare, ca să scoatem în evidență o metaforă, ca și un arhitect, care clădește o catedrală, ca să arate un geam colorat.

Nu suntem trimiși în lume să clădim palate de cristal și să expunem în opere de artă lucrurile de modă elegantă, ci ca orice arhitect înțelept trebuie să clădim o casă spirituală, în care să locuiască Dumnezeu. Clădirea noastră trebuie să fie traică și merită folosirii zilnice iar pentru aceasta nu se cade să fie în întregime cristal și culoare. Greșim cu totul drumul ca predicatori ai Evangheliei, dacă țintim gluma și găteala.

Este cu neputință să se stabilească o regulă despre câtă podoabă trebuie să se găsească într'o cuvântare. Fiecare se cade să judece pentru sine însuși în această chestiune.

Nu se poate defini ușor adevăratul gust în îmbrăcăminte, însă fiecare știe ce este. Tot așa este și un gust literar care trebuie să arate întrebuințarea potrivită a tropilor și figurilor în fiecare cuvântare publică.

„Ne quid nimis“ este o bună prevenire: nu fiți râvnitori să împodobiți și să gătiți. Unora li se pare că n'au niciodată destule metafore, pentruca fiecare frază a lor să poată fi o

floare. Înconjură pământul și apa să găsească o bucată de sticlă colorată pentru fereastra lor și doboară zidurile cuvântărilor lor, ca să introducă încă o podoabă de prisos, până când întocmirile lor seamănă unei hrube fantastice, decât unei case de locuit. Sunt încurcați într'o mare greșeală, dacă cred, să pună zilnic propria lor înțelepciune în ele, spre a aduce foloase ascultătorilor. Eu aproape aș dori o întoarcere a impozitului pe ferestre, dacă aceasta i-ar ține în frâu pe confrății poeți. Legea cred, că ar îngădui opt ferestre scutite de dajdie, după cum am putea scuti de asemenea de critică câteva metafore, adică opt; dar și în acest caz ele se cade să fie socotite iscusit. Florile pe masă la un ospăț sunt foarte bune, însă nimeni nu poate să trăiască cu buchete, așa că vor deveni numai dispreț, dacă vor fi așezate înaintea noastră în loc de mâncare.

Deosebirea este împedecă pentru toți, dacă cineva a pus puțină sare în mâncare sau dacă a fost forțat să golească întreaga solniță.

Aș dori ca aceia, cari toarnă în cuvântările lor prea multe simboale, embleme, figuri și sentințe să-și dea seama, că supraîncărcarea e tot așa de nepotrivită la oratorie ca și la mâncare! Este tot așa de bine ca și la un ospăț cu mâncăruri spre îmbuibare; prea multe lucruri frumoase pot fi un rău mai mare, ca atunci când nu sunt.

Este fapt semnificativ că pornirea de a se folosi multe metafore și ilustrațiuni, devine mai slabă, când oamenii sunt mai maturi, mai înțelepți.

Se poate să se atribuie într'o oarecare măsură și scăderii puterii lor de imaginație; însă la o asemenea vreme este și un semn că mintea lor este mai coaptă. Se poate că unii să schimbe în necesitate să folosească figuri retorice mai puține, deoarece nu se mai revarsă ca altădată, totuși nu e cu puțință ca întotdeauna să se întâmple datorită acestei cauze. Știu pe unii oameni, cari deși au întotdeauna mare ușurință în folosirea tablourilor, că găsesc că sunt mai puțin trebuincioase acum, decât în zilele lor de odinioară, deoarece ei au urechea poporului și sunt foarte serios hotărâți să o umple cu așa de multă învățătură cum numai lor le este cu puțință. Când începeți cu lumea, care n'a auzit încă Evanghelia și a căror luare aminte trebuie să o câștigați puteți merge cu întrebuintarea figurilor și metaforelor mai departe. Domnul Nostru Iisus Hristos le folosea foarte mult în adevăr „fără însemnări nu vorbea către ei“, deoarece ei nu erau ridicați pe treapta după care puteau să asculte cu folos învățătura lui curată.

Este de remarcă, că după ce Sfântul Duh s'a coborât, asemnările au fost folosite mai puțin și sfinții au învățat despre Dumnezeu într'un chip mai fără parabole. Când Pavel vorbea bisericilor sau le scria, atât în vorbirea cât și în epistola sa folosea puține asemnări, deoarece atunci răspundea acelor cari înaintaseră în grație și erau binevoitori pentru învățătură.

Așa că după progresul, pe care creștinii îl fac stilul, învățătorilor lor devine mai puțin figurativ și mai mult instructiv.

Mai vedem arareori tablouri la autorii clasici ai școlilor înalte, ele sunt rezervate de obicei pentru abecedarele copiilor mici.

Aceasta trebuie să ne învețe înțeepciunea și să ne arate, că noi nu suntem legați printr'o regulă tare și dură de o anumită metodă, ci se cade să folosim mai multe sau mai puține după răvna noastră și după trebuința ascultătorilor noștri.

— Va urma —

Preotul și necesitatea educației religio-morale în școala primară

Pr. A. Brătianu - Oltina

Educația religioasă a copiilor este problema cea mai de căpetenie din viața socială. Că religia formează sufletul omului, îl cizelează, îl înlădăie, îl înobilează, este un adevăr asupra căruia nu sunt niciodată motive îndestulătoare de a stăruî. Dar în latura educației copiilor, religia trebuie să ocupe întâiul plan, atât în familie cât și în școală. Trăinicia temeliei pe care are a se zidi toată cultura școlilor și experiența vieții, atârână în cea mai mare parte, de acest nerv vital, care este educația religioasă.

De valoarea acestei afirmații, numai noi preoții care cunoaștem șovăelile credinței în sufletele păstoritilor noștrii ne putem da mai bine seama, ca ori care alții.

Cine poate să constate roadele acestei educații și instrucții religioase ale elevilor din cursul primar? Familia în primul rând, din ideile și apucăturile copiilor față de religie, de Biserică, de slujitorii ei și de manifestările sentimentului religios la diferite ocazii.

Societatea poate iarăși bănuî pulsul cunoștințelor religioase și a deprinderilor acestui tineret din purtarea lui evlavioasă. acolo unde smerenia și pietatea se impun mai mult ca oriunde: în biserică, la serviciile religioase și la discuția eventuală în chestiuni bisericești. (Pr. Ch. Verșescu Piatra Neamț).

Despre necesitatea predării învățământului religios moral în școala primară să dăm ascultare și D-lui învățător Aron din Județul Bihor, care spune în revista Biserica Ortodoxă Română No. 603 din Noembrie 1931 următoarele:

„Vorbind de religie, ne vom întreba care ar fi cei chemați

să formeze sufletul copiilor din punct de vedere religios? Sigur că preotul și învățătorul. Dar cui din acești doi i-ar cădea această sarcină, dată fiind misiunea lor? Se știe că e necesar ca la ora de religie să se creeze într'adevăr o atmosferă religioasă. Va putea învățătorul ca laic, când în majoritate celelalte lecții ale sale n'au nici o legătură cu religia, să formeze cu succes o adevărată atmosferă religioasă numai prin anunțarea acestei ore? Nu. Și atunci când avem noi pe slujitorii bisericii, care își procură prin însăși prezentarea lor un sentiment religios sigur că le va succeda acestora mai bine a crea acea atmosferă, chiar numai prin intrarea ce o vor face în mijlocul școlărilor. Cândurile se îndreaptă spre Atotputernicul și Creatorul lumii.

Iar pedagogul Nisipeanu în cartea sa «Religia pentru copii» spune în legătură cu aplicarea vechilor trepte formale ale școlii active, că „o rețetă absolută nu se poate da, și ar fi și o nenorocire să se dea. Tocmai în această libertate dată propunătorului stă rodnicia fără pereche a metodei nouă”. Profesorul Nisipeanu spune că reușita unei lecții de religie constă în tactul psihologic care se cere unui educator. Și atunci, par'că nu prea e atâtă nevoie de practica pedagogiei moderne, ca să aibă un preot tactul psihologic enunțat de profesorul Nisipeanu.

Incontestabil, că pentru promovarea sentimentului religios, ne trebuie și nouă preoților o pregătire, poate mai amplă, ca cea pe care am căpătat-o în școlile de aplicație depe lângă seminar.

De asemenea și Emile Boutroux în lucrarea sa «Esența Religiei» spune: «Religia procedează hotărât, închipuindu-și problema rezolvată și plecând de la Dumnezeu. Dumnezeu este ființa, principiul, izvorul care revarsă perfecțiune și putere. Cel care participă la viața lui Dumnezeu poate să depășească cu adevărat natura, poate să creeze. Preotul care predă religia este credința adevărată, frumoasă și bine făcătoare în Dumnezeu și prin Dumnezeu».

Un documentat articol scrie învățătorul constănțean Elizeu Robescu în revista profesională «Convorbiri didactice», Nr. 9-10 din Noembrie—Decembrie 1938. Domnia-sa spune: „Școala trebuie să lucreze de acord cu biserica. Religia și morala creștină să fie predate de preot, care prin calitatea lui de duhovnic și apostol, poate insufla credința în sufletul tineretului.

Învățământul religios moral, după cum judicios arată D-I Robescu, este de două feluri:

1. Intern sau subiectiv și
2. Extern sau obiectiv.

Partea internă constă din starea sufletească a omului, stare, care ca orice act psihic nu se poate defini, dar o numim: Pietate, contemplare, adorare.

Partea externă constă din ritualuri ca: ceremonia, cult și toate practicile religioase externe, care sunt o manifestare a

sentimentului religios intern, a ceea ce simte creștinul în el cu privire la raportul său cu Dumnezeu.

Dacă religia externă este ușor de predat, ducând copiii, regulat la biserică și la manifestările religioase, religia internă nu se poate preda decât adresându-ne sentimentelor celor mai delicate ale sufletului copilului“.

Și acest lucru nu-l poate reuși cu succes nimeni altul, decât preotul.

Am în față articolul D-lui profesor Tudor Popescu publicat în revista Biserica Ortodoxă Română Nr. 7—8 din 1934 în care găsim scrise următoarele: cât privește învățământul religios, atât de actual în împrejurările de azi, este de importanță mai mare decât cred chiar profesioniștii lui. Pentru că nu ajunge ca el să fie socotit necesar și predat pedagogic. Învățământul religios nu este doar o problemă didactică și teoretică, de ordin școlar; este și problemă practică, de ordin vital. Dacă predat la școală și predicat la Biserică el nu reușește să influențeze asupra vieții particulare și publice, s'o schimbe, s'o amelioreze, s'o creștineze, apologia lui nu ajută la nimic. Poate să nu-l discute nimeni sau poate să-l ceară toată lumea: Dacă utilitatea lui nu este verificată în rezultatele lui el se arată ineficace. Rațiunea lui este efectul ce trebuie să producă prin copilul și tânărul de azi asupra omului de mâine și prin individ asupra societății, prin catehizare asupra vieții. Căci creștinismul este învățătura pentru viață, învățătura care convertește și mântuiește. Și nu se mântuiește cel care a învățat doar să zică „Doamne... Doamne...“ presupunând că face și aceasta. Dar succesul învățământului depinde de condițiuni multiple, între cari mai importante sunt — afară de dispoziția școlarului — natura obiectului și personalitatea propunătorului. În nici o materie de învățământ nu interesează mai mult ca în cea religioasă, conținutul și caracterul disciplinei și sufletul celui care o predă altora.

Poate catehețul să aibe ori câte cunoștințe și tact, să vorbească în limbi omenești și îngerești, fără dragoste însă, zice Pavel Apostolul, cuvântul învățătorului creștin va fi sunet de aramă și de chimval, un ecou care se perde fără rost și fără urmă.

Cuvintele frumoase sunt necesare, metoda pedagogică este indispensabilă, dar cu condiția — când este vorba de creștinism —, ca sufletul propovăduitorului să fie plin de dragostea cerută de apostol, dragoste către Dumnezeu și către oameni, către obiect și către școlar, către misiune și către tot lucrul ei. Fără această dragoste, învățământul religios este rece și uscat, searbăd și gol. Tânjește în sufletul profesorului și moare în al elevului sau al credinciosului.

Cel care predă învățământul religios trăiește în creștinism și din creștinism. El nu predă altora o știință oarecare, ceea ce ar însemna cunoștințe și metodă. El este misionar: Vesteste altora credința, iubirea, speranța și creștină. El le propune și lor ceea ce

a cuprins și a mișcat sufletul său ; ceea ce îl stăpânește, îl luminează, îl încălzește, îl mângâie, îl ferește. El răspândește vestea cea bună a mântuirii.

Și o face nu doar că ar transmite altora simple cunoștințe, ci ca cel care a găsit răspuns deplin satisfăcător celor mai mari probleme ale vieții, celor mai stăruitoare și mai grele întrebări ale ei. Lui i s'au descoperit mari taine și este fericit că poate să ajute și pe alții să le descopere. El poartă un bun sufletesc, o convingere, o bucurie. Pe acestea le comunică și altora, le împărtășește și lor și pentru aceasta își deschide sufletul ca să se vadă în el efectul creștinismului.

Învățământul religios ca obiect de învățământ nu poate fi însă tratat ca o cunoștință pură sau ca o abstracție, pentru că el este o religie și o religie este un complex de fapte, de simțiri și de idei.

De aceea, când Mântuitorul a primit pe cei șaptezeci dela predicare, plini de veselie de reușita muncii lor, a rămas mulțumit când i s'a spus de aceștia: „Iată Doamne, și dracii se pleacă nouă întru numele Tău“ (Luca 10,17).

Pentru că predarea creștinismului s'a făcut simțit, dela inimă la inimă și prin inimă.

Nădejdea ce-și pune în noi conducerea spirituală e eparhiei noastre, este însoțită de izbândă pe teren. Și izbânda aceasta este bine meritată căci cu timp și fără timp, străduința noastră își culege roadele.

Din această străduință a noastră a preoților, n'a lipsit buna tovarășia cu celălalt factor de lumină, învățătorul.

Și cine înțelege acest lucru vede că noi preoții și învățătorii suntem focare curate de lumină religioasă morală și național patriotică, și că noi, pe rând unul pe altul ne întregim, căci nici unul nu va putea face ceva desăvârșit în ogrorul păturei românești dela sate dacă nu se vor ajuta reciproc. Nădăduim că aceleași frumoase idei îi călăuzesc și pe învățătorii întru realizarea frumosoșelor intenții de ridicare și culturalizare a maselor populare. Cu atât mai mult, în lupta pentru susținerea creștinismului prin școală și biserică, prin Evanghelia lui Iisus Hristos. O învățătură nouă, vie, plină de harul și de iubirea lui Dumnezeu pentru oameni, vestea cea bună a izbăvirii și a fericirii lor: cea vestită de profeți, cea propăvăduită de apostoli, cea afirmată de martiri, cea îmbrățișată de toți sfinții, cea care a schimbat fața lumii, cea care singură o poate ajuta în toate mizeriile și bântuелile nesocotite ale veacurilor, și care singură poate inobila și onora neamul omenesc.

Creștinismul trebuie prezentat și copiilor la școala primară de preot, cu convingerea, pregătirea și dispoziția sufletească, cu care se vestește mântuirea.

Cu atât mai bine, desigur, dacă și cu metodă pedagogică, dar neaparat cu suflet de om, care a înțeles și a încercat el însuși binefacerea unei învățături mântuitoare.

Iată, de ce joacă mare rol experiența personală a preotului conștiința lui, simțirea lui, trăirea lui creștină, creștinismul realizat de el. Creștinismul raportat la viață, scos din ea, legat de ea și dat pentru ea.

Numai așa se poate preda cu folos învățământul religios în școala primară. Altfel nu vom face mai mult decât cărturarii de odinioară, cari interpretau savant și pretențios o lege istovită în mâinile lor de viață și de sens (Prof. T. Popescu).

Lăsați deci copiii să vină la mine.

C R O N I C A

La 21 Iunie a.c. a avut loc ședința Sfântului Sinod Permanent, sub înalta președinție a I. P. S. Patriarh Nicodim.

Cu acest prilej I. P. S. Sa a făcut o expunere largă asupra acțiunii de reluare a legăturilor canonice și duhovnicești cu Biserica ortodoxă rusă, cum și asupra strânselor prietenii ce există între Biserica noastră și Bisericile: anglicană și bulgară.

S'a fixat data Sfințelor Paști pe anul 1946, la 21 Aprilie. Tot la această ședință Înălții Prelați s'au ocupat și de problema vitală a învățământului religios în școlile secundare votând un documentat memoriu și hotărînd să fie prezentat tuturor șefilor departamentelor de care depind școlile pentru educarea tineretului.

* *

La 30 Iunie a.c., s'au împlinit 6 ani de când I.P.S. Sa Prea Fericitul Patriarh Nicodim conduce, în vremuri deosebit de grele, neobosit și cu părintească grijă, pe drept credinciosul și mult încercatul nostru popor spre calea binelui și a mântuirii.

Cinstind cu recunoștința strădaniile I. P. S. Sale, urăm I. P. S. Patriarh «Mulți și prea fericiți ani de rodnică arhipăstorie.

Patriarhul Moscovei și a toată Rusia

Sinodul general al Bisericii ortodoxe ruse ținut în Moscova dela 31 Ianuarie—2 Februarie 1945 a ales pe Mitropolitul Alexe al Leningradului și Novgorodului ca Patriarh al Moscovei și a toată Rusia.

Patriarhul Alexe (Serghie Vladimirovici Simanschi) s'a născut în Moscova în 1877. În 1899 a absolvit Facultatea de Drept a Universității din Moscova și în 1904 Academia Teologică din Moscova cu gradul de candidat în teologie.

1902 a depus voturile de călugărie și a fost hirotonit ierodiacon. În 1903 a ajuns ieromonah.

Incepând cu 1904 a fost inspector al Seminarului Teologic din Pscov, și în 1906 a fost ridicat la rangul de arhimandrit și numit rector al Seminarului Teologic din Tula. În 1911 a ajuns rector al Seminarului Teologic din Novgorod și igumen al Mănăstirii Sf. Antonie din Novgorod.

În 1913 a fost făcut Episcop de Tikhvin și numit vicar al Eparhiei Novgorodului. În 1921 a ajuns vicar al Episcopiei Petrogradului și Episcop de Iamburg. A fost făcut arhiepiscop în 1926 și i s'a dat sarcina Eparhiei Novgorodului. În 1932 a ajuns Mitropolit de Novgorod și în 1933 Mitropolit de Leningrad.

Titlul de Mitropolit de Leningrad și Novgorod l-a avut din 1943. A fost membru al Sf. Sinod din Septembrie 1943.

Spre împlinirea testamentului fostului Patriarh Serghie, el a ocupat postul de Locotenent de Patriarh dela Mai 1944.

Ca Mitropolit de Leningrad și Novgorod Patriarhul Alexe a rămas în Leningrad în tot timpul asediului și a fost decorat cu medalia «Apărarea Leningradului» (Tass).

Din Moscow News Febr. 7 1945. Anul 15 No. 11.

REDAȚIA

Către cititori

În urma avizului favorabil al Onor. Prefecturii Jud. Constanța, Biourul Cenzurii, revista începe să apară din nou, păstrând acum, ca și în trecut, în cursul ei de apariție de aproape 22 de ani, un caracter strict bisericesc.

Ea a apărut și va continua să apară, grație ostentivității studioase ale colaboratorilor ei, cari i-au umplut paginile cu scrisul lor și i-au îndrumat calea cu gândul lor de convingși și zeloși propovăduitori ai sfintelor și mântuitoarelor învățături.

În ultima vreme însă, din cauza desorientării ce încearcă pe orice suflet simțitor al asprelor realități ce le trăim, se observă o lăncezire a gândului și o stagnare a scrisului, fapt ce nu poate să bucure pe nimeni, mai ales în aceste timpuri de prefaceri sociale, când colaborarea în gând și în faptă poate să dea rezultate minunate pentru orientarea vieții clerului și poporul.

Pentru ca revista să-și poată împlini scopul de propovăduitoare în scris a Idealului creștin, facem un cald apel către toți cetitorii, cari se străduiesc să realizeze în ei și pentru alții acest sfânt ideal, să trimită la redacția revistei, la Sf. Episcopie Constanța, articole scrise din preocuparea lor studioasă față de problemele creștine,—de doctrină, morală, cult și misionarism—, sau recenzii ale cărților ce desbat aceste importante probleme.

Articolele să se încadreze în una din aceste împărțiri metodice de fond și formă ale revistei: doctrină, morală, cult, misionarism, literatură teologică (recenzii de cărți).

Mai ales în vremurile ce le trăim, prețimea trebuie să-și afirme pregătirea profesională și să fie exemplu viu de autentică trăire creștină.

«Sa nu fim lumina sub obroc!»

Pentru cei ce vor da dovada înțelegerii acestei

chemări, pe lângă notările de apreciere ce li se vor face, se vor acorda și premii dintr'un fond de 250.000 lei prevăzut în art. 25 Cheltueli în bugetul Eparhiei pe anul 1945 | 1946.

Deasemenea vor fi premiate cele mai bune predici și lucrări scrise cum și activitățile pastorale și misionare ce se vor impune prin efectele lor pozitive întru propășirea credinței și moralei creștine în popor.

Pentru a fi cunoscuți cei zeloși și merituosi — și știm că sunt destui în eparhia noastră, — le oferim prilejul de a se evidenția colaborând cu noi și comunicând în scris Centrului eparhial, obiectul și rezultatul ostenelelor lor pastorale și misionare.

Sperăm că aceste rânduri vor avea ecou în sufletele și conștiințele propoveditorilor învățăturilor sfinte și, dorind să-i cunoaștem, le urăm spor spre împlinirea sublimiei misiuni preoțești.

REDACTOR

BIBLIOGRAFIE

CĂRȚI

Mitropolitul Nicolae : *Mântuiește Doamne Poporul Tău. Sibiu, Tipografia Arhidiecezană 1945, p. XVI + 254. Prețul 800 lei.*

Borza Al. : *O problemă fundamentală pentru Biserică și Neam: Copiii. Timișoara 1944.*

Braniște Ene Diacon : *Explicarea Sfintei Liturghii, după Nicolae Cobasila București 1943, Prețul lei 800.*

Coman G. I. Preot : *Probleme de Filosofie și Literatură patristică. București 1944.*

Diamandi Sterie : *Fiul lui Dumnezeu, Fiul Omului Vol. II Activitatea și învățătura. București 1943. Vol. III Patimile, moartea și învierea. București 1943.*

Ilie Miniati :- *Predici și Dîdahii. Traducere de D. Fecloru Preot Dr. București 1945. Prețul lei 2500.*

Mladin Nicolae Diacon : *Bucură-te Mîreasă Pururea Fecioară. Sibiu 1945.*

Popescu Victor Preot Prof. : *Icoana Maicii Domnului. București 1944. Prețul lei 300.*

Idem *Predica în Cultul Creștin. București 1944. Prețul lei 800.*

REVISTE

„**Revista Teologică**“. Sibiu, Academia Teologică Andreiană.

„**Dumineca Ortodoxă**“. Sub conducerea P. C. Preot Ic. I. Popescu Mălăești. Abonamente se fac la Păr. Soarei Biserica Sf. Vineri, Herasca, Bîtcurești.

„**Lumină pentru toți**“. Tipografia Eparhială Curtea de Argeș.

ABONAMENTE

Consiliul economic în ședința din 28 Noiembrie 1944, a aprobat majorarea abonamentului la revista eparhială, astfel :

- 1) Pentru preoți : dela 300 lei la 500 lei
- 2) Pentru parohii : dela 600 lei la 1000 lei
- 3) Pentru cântăreți : dela 250 lei la 300 lei

SFANTA EPISCOPIE - CONSTANTA

P. C. Sale
Domnului

Oron
Facultății de Teologie

Parohia Cernăuți - Suceava

Comuna Suceava

Județul _____